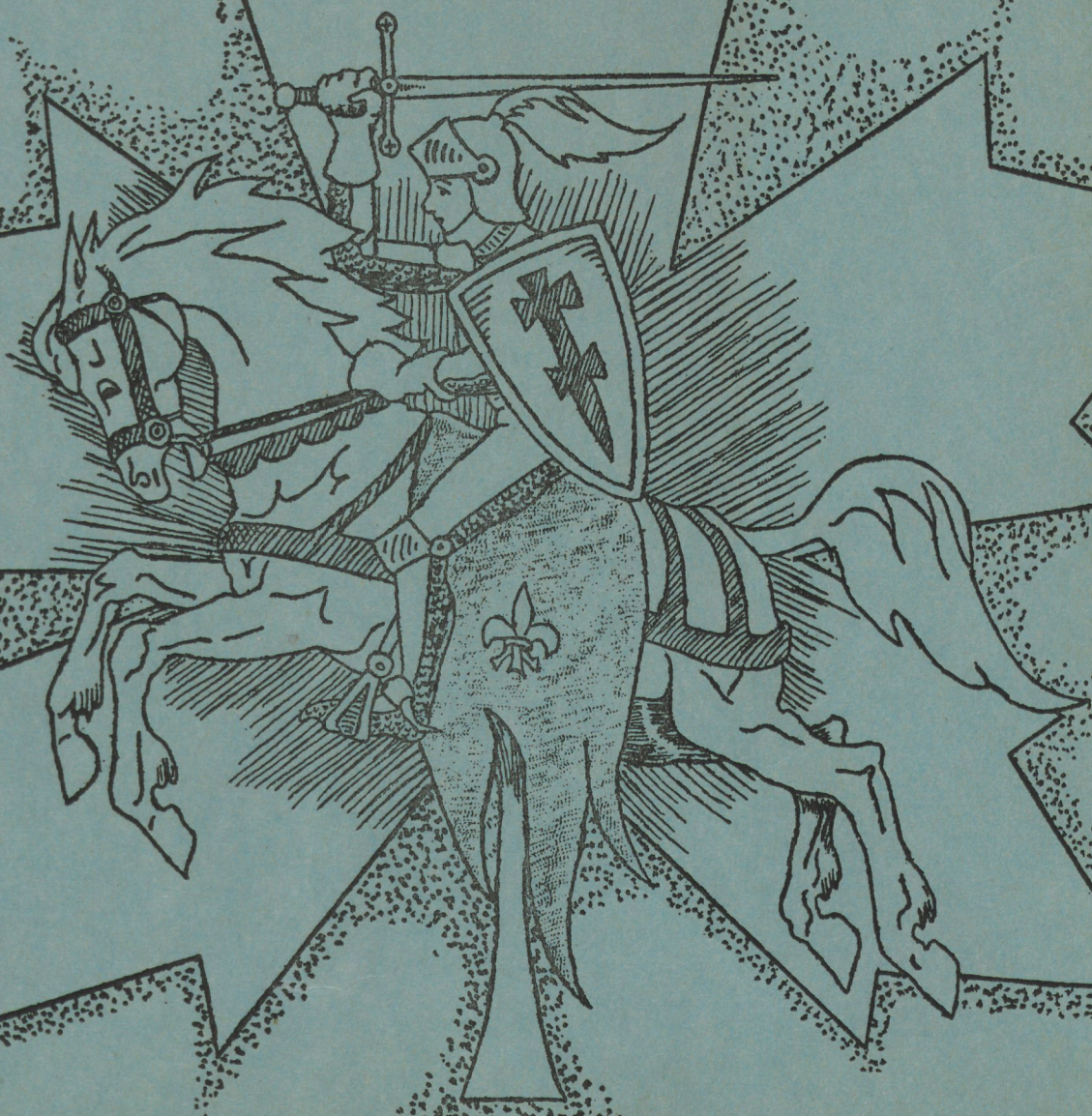

LIBRARY
POLITICS
LIBRARY
Camp. No. 12
194 d.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo Žurnulas

Nr. 20, Montreal, Spalio - October, 1943 metų.

Už išlaisvinimą Lietuvos! For Liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For Loyalty to Canada!
Už Santarvės Pergalę! For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje.....\$1.00	Canada.....\$1.00
Užsieny.....\$1.50	Other countries.....\$1.50

Radakcijos Antrašas

6634 Third Avenue,
Rosemount, Quebec.
Canada.

Redaktorius.....Jonas Yla.

.....

1922
478661

Ž O D I S I M Ū S Ų M I E L U S
B I Č I U L I U S I R B E N D R A D A R B I U S

KUN. PRUNSKIS. Gerbiamasis, mes esame sužavėti Tamstos prielankumu ir pagelba. Esame iš širdies dėkingi, kad ir ateityje žadat mus nepamiršti.

M.F. JAKUBYNIENĖ ir JAKUKYNAS. Tai nuoširdūs mūsų žurnalo bendradarbiai. Tamstų bendradarbiavimas yra mielai laukiamas kiekvienoje laidoje.

PADANGIŲ ARAS. Gavome gražų pluoštą raštu ir gražius išsireiškimus, apie mūsų žurnalą. Širdingai ačiu. Bukit mūsų bendradarbiu ir toliau. Tamstos raštų dalį sunaudosim sekanciam numery.

V. SIRVYDAS. "N.L." laukia ko nors iš Tamstos. Kažin dėl ko neatsiliepiate?

KUN. BOBINAS. Yra vertas didelės padėkos, už pasiuntimą K.L.T. vardu, labai vertingos kebliagramos, Maksvoje posėdžiaujantiems Hull ir Eden, kur prašoma užtarti Lietuva.

FLIN FLON TAUTIEČIAMS. Už Jūsų tikrai nuoširdžius linkėjimus, kokius gali pareikšti tik švarios sąžinės lietuviai, esame labai dėkingi. Ačiu p. Urbanui už \$10.00, p. Ališauskui už \$ 3.00 ir p. Baltramiejūnui už \$ 2.00, kuriuos prisiuntėte dėl "N.L." kaip auką. Ačiu dar syki.

TORONTIEČIAI. p. Paskevičius aukavo "N.L." žurnalo mūdai du dolerių ir p. P. Lėkša vieną dolerį. Tai brangi dovana mūsų žurnalui. Ačiu broliai, širdingai ačiu.

JARAS iš BALTIMORE. Ačių už korespondencijas. Gerbiamasis nesisukusk senatve. Tikros išminties tik senatvėje susilaukiama, o Tams-ta dar ir nesi taip jau senas. Kas link SLA korespondencijos netalpinsime, nes mums kanadiečiams būtų nelabai patogu kisti į vidujinį amerikiečių lietuvių gyvenimą. Vienok mums smagu, kad jūs broliai amerikiečiai, taip nuoširdžiai rūpinates savo organizacijomis.

Lauksime visuomet, ko nors nuo Tamstos!

MONTREALIEČIAI. Negalima apsilenkti neprisiminus mūsų brangių žmonių, kuriuos mes čia pat vietoje turime, tai panelę Arlauskaitę administratorius, panelę E. Norusevičiūtę stencelystę ir p. L. Gudas spaustuvininkas šio žurnalo. Redakcijai yra labai smagu turėti tokius saunius, tėvynės meile užsidegusius lietuvius - patrijotus.

VISIEMS. kurie prisiuntėte, tiek daug gražių linkėjimų, o jų buvo net keliatas desetkų, tariame širdingai ačiu.

Redakcija.

LIETUVIO PAREIGA

Visas pasaulis verda karu liepsnose. Šiandien visi apie karą kalba, visi sielojasi ir visi ar siaip ar taip ruosiasi, kad tiesa laimėtų. Laimėję, tiesa yra mūsų pušėje, todėl lietuviams gyvenantiems Kanadoje, kaip tik ir yra gražiausia proga prisidėti su savo seru prie tos didžiosios galybės, kuri truskina pasaulio priespaudos retežius. Truskina kruviną diktatorių veislę. Nėsa laisvės vėliavą kiekvienam žmogui, kiekvienai tautai, kartu nėsa laisvę taip mūsų numiletai tėvynei Lietuvai!

Nereikia abejoti, kad lietuviai yra ir bus geriausi demokratijos šalininkai, kurių jau simtai padėjo galvas gindami ją ir tukstančiai visuose frontuose kaujasi. Lietuvis per amžius buvo kariamas, saudomas, saldomas, kalėjimuose pudomas tik vien dėl to, kad jis norejo būt laisvas. Laisvės idėja jo mintyse, jo širdyje, jo krauje.

Bet, šale to visko, mums Kanados lietuviams rūpi nė vien mūsų pačių ateitis. Mums ir diena ir nakti vaidonasi mūsų senoji tėvyne Lietuva. Kokie uždaviniai mūs laukia šiame kare ir po karo linkui Lietuvos?

Daug kas jau į tai atsakė, kai Lietuva pergyveno du didžiuosius sukretimus t.y. dvi okupacijas. Daugelis lietuvių viso pasaulio kraštuose atsiliepė į tai vienodai: sudare atatinkamus visuomenės atstovų komitetus Lietuvai ginti arba jai paremti. Yra ir tokių kurie pasiryžę, kai laikas ateis ir bus reikalas grįsti į Lietuvą ir stoti jos ginėjų eilėse. Samoningas lietuvis, vis tiek, kur jis gyventų, turi atsiminti, kad jis, bent moraliai, nėra laisvas nuo pareigos savo tėvynei Lietuvai padėti. Būdų ir priemonių tam yra daug.

Karo metu ir visuomet didelės reikšmės turi propoganda. Šioje srityje viso pasaulio lietuviai gali padaryti savo tėvynei milžiniška patarnavimą. Kiekvieno lietuvių gyvenančio bent kokiam pasaulio krašte, kuris neatiduos savo kraujo tėvynės ginimui yra šventa pareiga: atremti prieš mus varoma svetimą propogandą, žodžių ir rastų kelti Lietuvos vardą ir ginti jos givybinius reikalus. Parodyti pasaulio tautoms padarytas mums skriaudas ir reikalauti jų atitaisymo.

Svetimųjų širdys mūsų reikalavimams nebus abėjingos, jei tai bus padaryta reikiamu laiku ir būdu, ypatingai todėl, kad demokratiinių valstybių, kuriose mes lietuviai iseiviai gyvename, teisingumo jausmai nėra išnykę.

Tad mūsų veiklai dirva yra palanki ir ją turėtume visomis galimomis priemonėmis išnaudoti.

Visi gerai atsimename, koki svarbų vaidmenį, Lietuvos nepriklausomybes atstatyme, suvaidino lietuviškosios išeivijos pastangos, prancito karo metu. Tad ir dabar visos Kanados, visų pažiūrų ir įsitikinimų lietuviai paduokim vieni kitiems rankas ir sutartiškai imkimes darbo savo krašto labui.

Beto, mūsų didelė pareiga kreiptis ir tuos, mūsų tautiečius, kurie suvedzioti visokių sukčių ir melagių, nuejo garbinti nesama aukso dievaitį komunizmą. Juk jį suklaidinti. Daugelis iš jų ta patys žino, bet neturi drąsos grįsti į tikrą lietuvišką kelią. Jiems reikalinga parama. Reikia jiems istiesti ranka ir pasaukti prie bendro darbo, arba prie bendros kovos.

Taigi, mielas Kanados lietuvi, šiame leniančiame momente, tu esi įpareigotas dideliame ir nepaprastai svarbiame darbe. Kito pasaulyje nerasi, kas galėtų užtarti, taip tikrai ir teisingai tavo brolių, kaip tu. O tavo pavergtas brolis tikrai laukia užtarimo.

A M E R I K O S   L I E T U V A I T E I

Paulis Jurkus.

Atmink, sesut, tą mūsų kraštą,
Atmink tą Lietuvą dainų,
Kur neša broliai vargo naštą,
Bet kur taip miela ir gražu.

Nėra čia miestų, kaip Chicaga,
Ir kaip New York'as didelių,
Čia broliai verčia placia vaga
Ir pedus renka nuo laukų.

Nėra čia mašinų užimo,
Nėra selimo, prabangos.
Prie kelio čia smutkelis rymo, -
Malda tik širdį čia paguos.

Nėra dangoraižių didžiausių,
Nei žemes turtų nuostabių, -
Rankas ir kojas rasos prausia,
Lankoj nusninga daug žiedų.

Ir nepakeis nieks daržo rūtos,
 Dangaus mėlynės nepakeis,
 Nes gimtas krastas koks bebūtų -
 Širdin ilgedamas ateis.

Ir nors į auksą keisi dalią,
 Dienas praleisi sau lengvai,
 Širdis mines tą tevo sali -
 Visad namai paliks namais.

Nors broliai kelią darbo našta
 Ir nors vargelių čia apstu,
 Atmink, sesut, tą mūsų krastą,
 Atmink tą Lietuvą dainų.

* * *

LIGONIS

A. Naujokaitis.

(Vaizdelis iš Liet. Nepriklausomybės Kovų)

Dideliame kambaryje abipus pašieniais tęsėsi ilgos švartų lovų eilės. Čia gulėjo ligonių iš karo lauko. Rodesi, kažkokia nematoma ranka juos sugulde.

- Jis buvo toks geras... toks protingas... jo žvilgsnis, - klejojo vienas ligonis, augalotas vyras, kurį visi ligoniai vadino Didžiuoju.

- Vėl tą patį klejoja, - tarė sesuo gydytojui. - Rodosi nepavojingas ligonis, tik kontūzija, bet jis labai dažnai klejoja ir matyti kencia.

- Kontūzijos būna labai sunkios, - paaiškino gydytojas. Juodu priejo prie vaitojancio ir daktaras paklause:

- Sopa ka?

- Nieko nesopa, - atsakė ligonis, - tik sunku, kad nors greičiau mirčiau.

- Nebijok, nemirsi; tokie vyrai nemiršta.

6.

Gydytojas su seserim nuėjo toliau, o ligonis susimąstė ir betiksliai žiūrėjo pro langą. Iš ten veržesi jadančio miesto užėsų.

- Atvyko jis čionai daug stipresnis, o dabar dieną iš dienos vis nyksta ir nyksta. Kiti ligoniai pasakoja, jis prasęs nuodų ir nuolat vienaip klejojas: "geras", "protingas", "jo zvilgsnis"...
- skubiai kalbėjo jauna, vikri sesuo, bijodama, kad gydytojas išeis jos neįsklausęs.

- Reikia žiūrėti, kad jisai nebūtų visai vienas ir per daug nuliūdęs; tegu kalba arba zaidžia su kita, - iš leto pratare gydytojas.

- Kiti lengva raminti, bet jį prie nieko negalima privadinti. Jis visada vienas ir vienas, - aiškino sesuo.

Gydytojas išėjo į kitą kambarį, o sesuo sugrižo prie Didžiojo. Pati nežinodama kam, sesuo paklause ar nereikia parasyti laiskas ir paprasę Didžiojo kaimyną, mažą, linksmą, su nupiauta kaire koja, vaikną zaisti su juo saskemis arba kalbinti.

Linksmas vaikas nupiauta kaire koja ir anksčiau kalbindavo savo niurųjį kaimyną.

- Pamačiau jį nuo mūsų kasimų bebėgant, sušukau sustoti, o jis atsisuko, prie peties sautuva ir į mane taiko. Griebiau as savąjį ir, kaip sunį, ant vietos padejau. Gaila, kad neilgai man teko pozicijose buti, daug dar bučiau setonų isspraginęs. Kelios dienos po to krito netoli manęs "čomodanas" ir, kaip matai, teko viena koja palydėti, - juokavo linksmas vaikas be kairės kojos.
- Papasakok, broliau, kaip tau kliuvo.

- Kontūzytas, - teištare tas ir, nieko daugiau nepasakęs, stumdė toliau saskes.

- Apsimeta, bijo frontan patekti, - atsiliepė iš kito kambario galo vienas ligonis. Tai kalbėjo barzdotas parista ranka vyras, kuris netikejo jo liga.

Dažnai linksmas vaikas stengėsi nuraminti, prakalbinti savo didįjį kaimyną, bet tasai tyliai zaidė saskemis.

Kartą jiedviem bežaidžiant, Didysis, kaip paprastai, visai ką kitą galvojo ir veik visus kartus pralaimejo, dėlko labai dziaugesi jo linksmas kaimynas be kairės kojos.

"Gal bus lengviau, kaip papasakosiu", - mąstė Didysis, ir vėl pralaimejo.

- Norėjai žinoti apie mano žygius, - prabilo Didysis.
 - Papasakosiu. Buvo tai ties N.N. Priešininkas, darydamas audrinę ugnį, pastumėję musiskiūs atgal. Buvau "čemodano" pri-trenktas. Atsipeikejęs noriu as atsistoti, bet vos - vos gal-va pajudinti tegaliu. O gerti noriu baisiausiai. Žiūriu arti-nasi priesas. Manau, uždobs dabar jis mane. Norių begti, bet atsikelti nestėngiu. Priejo jis, paklause kaip suzeistas. At-sakiau. Jis issieme savo skardinaite ir dave man atsigerti. Pasijutau stipresnis esąs. Atsistojau. Paeme jis mane po pa-zascia ir taip mudu ejo va ilgą valandą. Jiš buvo svariai apsi-daręs; as pastebėjau jo gražų, gerą laikrodėli. Matyt, tai bu-vo turtingas kareivis. Ir toks jisai buvo gražus, toks protin-gas is akių. Taip beeinant, jis manęs klausia, kur as noriu ei-ti: pas juos, ar pas savuosius. Atsakiau, kad pas savuosius. Tada jis man papasakojo, kur reikia eiti, kad juos rasčiau. Ati-dave maną sautuva, mudu atsisisveikinova, kaip draugai; jis nuėjo sau, o as sau. Nespejau as nueiti keletos zingsnių, kaip kaz-koks balsas ima man snabzdeti: "reikia atimti is jo laikrodis". Nebejausdamas kaip, pakelėiu sautuva ir paleidau i ji sūvi. Jis parpuole ir, kada as prie jo pribegau, jis stenge tik istarti: "uz ką?" ir taip i mane paziurejo, kad as, palikau ir laikrodi ir, metęs savo sautuva, leidausi begti pats nezinodamas kur. Kaip ir kada mane cionai atgabeno, nieko nežinau. Tik tasai už-mustasis man akyse stovi ir vis girdziu klausimą: "uz ką?"

Staiga jisai nutilo ir, parpuolęs ant lovos, užsidengė ap-klotu savo veida.

Mažas vaikinąs be kairės kojos susimastė. Atsiminė, kaip priešininkas jau buvo i ji savo sautuva atsukęs ir, kad nebūtų jis issovęs, butų pats zuvęs.

- Jis buvo toks gražus, protingas... jo žvilgsnis... - vai-tojo Didysis.

Mažas vaikinąs be kairės kojos šenoviškai ji ramino, ir taip pat zaidė šaškemis, bet pats nežinojo, kodėl jis pradėjo bi-joti Didžiojo ir emė jo vengti. Didysis pasidare dar tylesnis ir nuolat gulėjo užsidengęs veida.

Vieną naktį jisai ilgai vartėsi lovoje, tačiau niekas i tai nekreipė domės.

Ryto metą ji rado sustingusį.

TOLIMAS KAIMAS

* * * * *

B. Brazdžionis.

Ne pasakų tolimas kaimas
 paskendo migloj pamazu -
 teviskes liudnas atslaimas...
 O buvo ten, buvo gražu!

Klegėjo pavasario gandrai
 ant mūsų kastano aukštai,
 zydejo kaimynų lewendros
 ir kvapus alyvų žiedai.

Ak, spaudžia krūtine ir plėšo
 tos lankos, ta zemes daina -
 o gal jau, o gal negalėsiu
 sugrįžti -
 kaip vasaros saulė -
 sugrįžt' -
 kaip sugrįžta diena...

O gal tie pagojai žalieji
 jau niekad manęs nesulauks,
 kur buinus tilvikai suėję
 per vasarą klykaus ir sauks...

Gal ežero gimto Širvėnos
 pakrantių balti ajerai
 slames per visas menesienas:
 ne viskas, ne viskas, ne viskas gerai.

Ne pasakų tolimas kaimas
 paskendo migloj pamazu -
 teviskes liudnas atslaimas...
 O buvo ten, buvo gražu!

* * *

KODĖL AŠ PAMILAU KANADOS LIETUVIUS

Jau prisipažinsiu atvirai, pasisakysiu taip, kaip yra: nekar-
tą kai darbas nukamuoja ar koks rūpestėlis ima spausti, išeinu į
kuri Chikagos parką, ar į Michigano pakrantes ir žiūrėdamas į liū-
liuojančias bangas, stengiuosi prisiminti koki šviesų praeities mo-
mentą, kuris atgaivintų. Tada mano mintys dažnai, dažnai skrieja
per Ontario vandenį į Toronto miestą ir per Kanados lygumas bei
laukus, ten, kur Šv.Lauryno upės apjuostas, driekiasi Montrealas.
Apsilankymas pas Kanados lietuvius širdy paliko tokį mielą išpūdį,
kad jis neišdils visą gyvenimą.

-Kodėl? -Ir aš pats savęs to dažnai klausiu. Visų pirma-bū-
damas tarp Kanados lietuvių, pajutau tokį mielą lietuvišką nuošir-
dumą. Kad ir jūs gyvenate labiausiai į Žiemius, palyginus su kito-
mis Amerikos lietuvių kolonijomis, kad ir jūsų apylinkėse turētu bū-
ti šaltesnis klimatas, o širdis turite karštas, ir tai ta lietuviš-
ka ugnele, kuri išsilieja lietuvišku vaišingumu ir meile to, kas
lietuviška. Kanados lietuvių kolonija gal pati jauniausia iš visų
Amerikos lietuvių kolonijų, taigi jūsų ryšiai su Lietuva tebėra tam-
presni, laiko dantų netiek nugrauzti, ir dėl to jums mieli žmonės iš
Lietuvos ir mielas žodis apie paliktą toli tėvynę.

-Kiek ilgai galima kalbėti, -atsimenu, paklausiau susirinkimo
organizatorių.

-Tai, čia pas mus buvo atvykę... Kalbėjo tik pusantros valan-
dos... Per trumpa... Šitas išsiilgimas visko, kas lietuviška buvo
patvirtintas keletą valandų su dideliu dėmesiu ir susikaupimu sėdint
salėje. O kada buvo prisiminta Lietuvos sopoliai ir kančios, ne

10.

vieno akyse matėsi ir ašarėlė suspindėjo kaip perlas, liūdydama, kad tiems žmonėms Lietuvos vargai yra lyg jų mylimiausio asmens nesami kryžiai.

-Visą naktį nemiegojau, perskaičiusi apie kančias Lietuvoje nužudytųjų kunigų, -pasakojosi kita Kanados lietuvė.

-Ar iš toli? - užklausiau vieną, atvykusią į "prakalbas".

-Dešimtį mylių gatvėkariais atvažiavau. Kas čia yra, netoli! -atsakė. Kam dešimts mylių netoli, kad išgirstų lietuvišką žodelį, to nei vandenynai, nei kalnai niekada neatskirs nuo tėvų žemės.

O tos gilios, smagios ir liūdnos, melodingosios Kanados lietuvių dainos! Kartais, rodosi ir dabar tebesigirdi jų aidai glostydami ausis ir maloniai nuteikdami širdį.

Svarbiausia, kad teko matyti daug šeimų, kur lietuviai tą tėvų žemės meilę moka perduoti ir savo vaikams. Dukterys traukia tą pačią lietuvišką dainelę su mamytėmis, ir jaunieji kartu su visais lietuviais, girdėjau sūnus kalbant:

-Mes norime išeiti aukštuosius mokslus, kad į Lietuvą sugrižę būtume labiau naudingi...

Gražu, kad lietuviškoji parapija neužmirštama ir lietuviškoji spauda vertinama. Žinau, kiek sunkumų reikia nugalėti, kol išeina Kanados lietuvių laikraštis, bet visi vargai nugalimi, spausdintas patrijotiškas žodis lanko lietuviškas šeimas ir garbė tiems, kurie jį leidžia, kurie prie jo prisideda.

O ir vieningo, sutartimo bendro darbo graži pradžia padaryta. Su linksmu veidu neseniai skaičiau jūsų laikraštyje apie gražias vieningumo nuotaikas:

-Socialistas šypsojosi kunigui, kunigas socialistui...

Ir gerai, kad pamatėme vieni kity lietuviškas širdis. Tik išgama šypsosi maskoliui ir kanda savąjį, o mes sutarime ir mielėje dirbkime dėl Lietuvos visi išvien.

Kad jau atvirai, tai iki galo aš ir dabar tebekartoju mielai tą, ką pasakiau Jums į akis:

-Visus Kanados lietuvius vyrus išbučiuočiau, ir gana.

Kun. J. Prunskis.

- - - - - P - - -

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VIETA BUSIMOJE
EUROPOJE IR PASAULIO TAIKOS SISTEMOJE

Gen. Stabo Plk. K. Grinius

2) Trumpa Pasaulio Taikos sistemų analizė.

Man neperseniai būnant Rochester'yje, vieno amerikoniško laikraščio korespondentas paklause manęs, kaip aš vaizduojuosi būsimąjį Europos susitvarkymą. Mano bendrakaibiui, regimai, rūpėjo Europos Tautų taikaus sugyvenimo sansai, gal but, net keliai III Pasauliniam karui išvengti.

Į jo klausimą aš nedvejodamaš atsakiau, kad būsimosios taikos sansus savo rankose laiko Didžiosios Demokratijos (U.S.A. ir Anglija), kurios ir vel turi buti pasiryzusios eiti suvaldyti eventualų agresorių.

Kitais žodžiais, Pasaulio būsimoji Taiką priklausys nuo kolektyvaus saugumo efektyvumo, kame abi angliškai kalbančios demokratijos turės imtis tikrai rimtų pasizadejimų, tam tikrose sąlygose kartu su kitais kariska jėga pasipriešinti eventualiam agresoriui. Prie tokio susitvarkymo nebūtų kliūčių eiti ir iki visisko Vokietijos nuginklavimo. Kolektyvaus saugumo sąvoka betgi nereiskia, kad į jos sistemą įeina įvairių valstybių ginkluoti kontingentai bus laikomi kokiam - tai tarptautiniame zardyje "iki pareikalavimo", ar kad vadinamos mazos valstybės, didžiųjų saugojamos bei ginamos, gales sau ramiai tarpti. Praktikoje tokia sistema, tikriausia pasireiks istisame "savitarpės paramos paktų"

derinyje, o atskiros kariuomenės kaip buvo taip ir liks savuose kraštuose. Greičiausia, visa sistema bus pagrįsta regionaliniais saugumo kompleksais, kurie, savo ruožtu, ir nelygu geopolitinės sąlygos, kombinuosis i didesnius derinius. Istorinis objektyvumas verčia konstatuoti, kad jei 1918 - 1919 metais nedidelė ir silpnai ginkluota Lietuvos kariuomenė savo uždavinių atliko, tai tik dėka to, kad ji faktinai kariavo tam tikroje koalicijoje, nors formaliai sutartimis ir nepatvirtintoje.

Išvadoje noriu pasakyti, kad būsimoje Europoje Lietuva, ar kita kuri panašaus masto valstybė, be kariuomenės, tikriausia neapsieis. Bet ji neliks viena, izoliuota. Ta pačia proga pravartu priminti, kad rūpesnis dėl savo sveikatos anaipol nereiskia pavojaus kitam. Ta aplinkybė, kad Lietuva rūpinasi savo saugumu, dar nereiskia, kad Lietuva planuoja "agresiją" prieš savo kaimynus ar ruosiasi užleisti "agresijos bazę" kam nors kitam. Sakyšim, kai kurie Sovietų simpatikai nuejo tiek toli, kad, dargi pačia Nepriklausomos Lietuvos idėja laiko nepriimtina. Girdi, ir vel "sanitarinė juosta"! Panašiai protaujant galime dasikalbėti "ad absurdum." Net ir tokią Kanadą ar Meksiką Amerikos atžvilgiu, galėtume pavadinti "sanitarinė juosta". Tokių epitetu galima, apskritai, pavadinti bet kuri kaimyną.

Grįžtant prie saugumo, reikia turėti galvoje dvi pagrindines ir skirtingas aplinkybes: taikos metu turimos ginkluotos jėgos ir potencialus krašto pajėgumas. Ši aplinkybė ypač išsidemina toms tautoms, kurias likimas pastatė tarp milžiniskos Rusijos ir agresingos Vokietijos, taigi ir Lietuvai. Šio karo praktika parodė, kad mažos valstybės gali pasiremti tik tomis jėgomis, kurias jos turi čia pat, po ranka. Tokia Lenkija, Norvegija ar Belgija, pav., šiandien gailisi beprasmiškai sukisusios daug energijos ir pinigų į visiskai nespejusią pasireikšti karo pramonę. Visi žino, kad lenkų, norvegų ir belgų karo pramonė, jau pirmomis karo dienomis, buvo vokiečių aviacijos sudaužytos, o už kelių dienų ir užimtos. Be to, lenkai su norvegais neturėjo laiko ir susimobilizuoti. Vos-vos spėjus pasipildyti, jiems teko kariauti su tuo, ką jų vadovybė, iki karo veiksmų pradžios, turėjo po ranka.

Išvada: Net ir kolektyvaus saugumo sistemoje kiekvienas kraštas bus ipareigotas gintis nuo agresoriaus ir už-but laikytis, iki ateis sąjungininkų pagalba. Tai išsidemina ypač Pabalčiui.

Savo ruožtu, gynimo sėkmingumas pareis nuo to, kaip greitai numatytoji pagalba ateis, ir nuo specifinio besiginanciojo pajėgumo. Šios dvi aplinkybės ir tarpusavyje tampriai risasi. Tikėtamas greitos pagalbos, besiginantis gali but kiekiniai silpnesnis. Atvirksčiai, pagalbai delsiant, ginantysis turi ilgiaus teseti, vadinasi, turi buti pajėgesnis ir t. t. Jei vidutinio kalibro valstybė, kaip Lenkija, 1939 metu rugsėjo mėnesyje tegalėjo išsilaikyti vos apie 3 savaites, tai kagi bekalbėti apie mažesnes ar visai mažutėles valstybes!

Viena yra neabejotinai aišku: juo arčiau eventualaus agresoriaus, juo kaimynų kariskas pajėgumas ir pasiruošimas turės būti didesni. Kitais atvejais liekiant visiškai savarankiškoms, pats savisaugos instinktas mažoms valstybėms diktuoja ieškoti kelių išsijungti į stambesnius regionalinius apsigynimo vienetus.

Aukščiau apibūdintą sistemą kai-kas yra linkęs risti su "balance of power" sistema, nors šiandien į tą sąvoką dedama įvairių-įvairiausių koncepcijų. Nelygu minčių asociacija ir pripratimas, "balance of power" vieniems yra padarumo sinonimas, kitiems - atvirksčiai - "infamy". Mano apibūdintame "balance of power" karo prievole skirstoma vienodai ir solidarčiai. Pati idėja pagrįsta regionaliniais kariskais blokais tiek stipriais, kad galėtų atsilaikyti iki ateis sąjungininkų pagalba.

Vienas už visus, visi už vieną!

Yra ir kitokių "balance of power" sąvokų. Viena tokių sąvokų stačiai siūlo Europą padalinti pagal upę Oderį ir plotus į rytus nuo Oderio, be ilgų kalbų, pavesti Sovietų globai. Matyt, to plano autoriai tikisi, kad prie tokio sutvarkymo ilgiems laikams tarp teutonų ir rusų bus pasėta neapykantos sėkla. Vadinasi, ir vėl, anksčiau ar vėliau, jiedu viens kitą ims est... o kiti žiūrės ir juoksis.

Nėra reikalo įrodinėti, kad tokiam planui pasipriešino visos tarp Vokietijos ir Rusijos esančios valstybės. Pagaliau, tą planą ir patys įvykiai pralenkė. Šiandien Maskva jau meta akimi į visą Vokietiją. Oderiu ji jau nebenori tenkintis.

3) Lietuvos padėties apžvalga geopolitiniu požiūriu.

Likimo pastatyti tarp vokiečių, lenkų ir rusų (iki XVII šimtmečio, dar ir svedų senoves lietuviai buvo pratę tarptautiniai galvoti ir manevruoti. Kitaip jie nebutų išsaugoję savo savitumo, nepaisant ilgo lietuviškojo valstybinio uzmetimo, šiandien ir vėl atsirado Lietuva - valstybė.

Ir vėl ją supa tie patys kaimynai: rusai, lenkai, vokiečiai. Net atsirado ir svedai, nes technikai tobulėjant, ir šiaip neperplaciusia Baltijos jūra, šiandien pasidarė visai menkute: ją per vieną naktį perplaukia Detroit'e statytas "swimming Jeep" ir per vieną valandą skersai perskrenda bet kuris sunkus bombonešis. Šiandien svedai atsidadė žymiai arčiau Lietuvos, negu jie buvo, sakysime XVI šimtmetyje.

Tik meskime akį į žemėlapi! Mes ten matome, kad:

a) Tol, kol rytiniame Baltijos jūros krante egzistuoja nepriklausomos Suomija, Estija, Latvija ir Lietuva, Svedijos saugumas iš rytu, sausumos ir vandens prašme, yra užtikrintas. Tas pats galioja ir Rusijai, jos saugumui iš vakarų, iš Skandinavijos puses.

b) Tos pačios nepriklausomos valstybės, tam tikrame laipsnyje, teikia papildomą garantiją Švedijai ir jos saugumo oro prasme.

Vienas dalykas pulti švedus čia pat iš aerodromų prie Klaipėdos ar Talino, kitas dalykas nuo Pskovo-Minsko ribos. Analoginiai, tų valstybių nepriklausomybėje turi būti suinteresuota ir Rusija. Laukiant oro smugių iš Skandinavijos, bet kuris priešo lėktuvas turės pazeisti Suomijos ir Pabalčio neutralumą, vadinasi, ipso facto, tas valstybės pastūmes į sąjungą su Rusija, nekalbant jau apie tai, kad Suomijos-Pabalčio priešlėktuvinė apsauga (tiek veikiamoji, tiek neveikiamoji) bandys skrendančiam priešui kliudyti,

c) Suomijos saugumas, tam tikrame laipsnyje, priklauso nuo Estijos neliečiamybės. Šia prasme Estija neabejotinai sudaro Suomijos strateginio vietotarpio dalį.

d) Analoginio strateginio ryšio yra tarp Lietuvos ir Lenkijos. Išsiplėtus visu šiauriniu Lenkijos sonu, Lietuva, be abejonės, sudaro Lenkijos strateginio vietotarpio dalį. Nesunku išsivaizduoti pasekmes Lenkijai tuo atveju, jei Lietuvoje įsisteigtų vokiečiai arba rusai.

e) Latvija užima begaliniai svarbią vietą tarp dviejų strategi- nių kaimynų: Estijos siaureje, Lietuvos pietuose.

Iš to, kas anksčiau pasakyta, nesunku matyti kad: - tiek Švediją, tiek Rusija turėtų būti tiesioginiai suinteresuotos visų Pabalčio valstybių nepriklausoma egzistencija.

- Suomija yra tiesiogiai suinteresuota Estijos neliečiamybe;

- Lenkija yra tiesiogiai suinteresuota Lietuvos neliečiamybe;

- Estijos su Lietuva atžvilgiu, Lietuva yra lyg piramidės pagrindas. Lietuvą užėmus, Latvija ir Estija pakimba ore. Štai kodėl 1940 metų aneksiją Sovietai pradejo kaip tik nuo Lietuvos.

Skandinavijs, Pabaltis ir Lenkija geopolitiniai turi bendro ryšio.

Išvada: Lenkijos-Pabalčio-Skandinavijos komplekse Lietuva užima begaliniai svarbią padėtį. Lenkijos-Pabalčio remuose, kai kuriais atžvilgiais, gal net ir sprendžiamąją padėtį.

Atsiminus, kas buvo kalbėta saugumo tema, ir persikėlus mintimis į, gal but, netaip tolimą ateitį, atrodo, kad Pabalčio gyventojams pati gamta kaip ir diktuoja militariniai detis į didesni Baltijos regionalinį vienatą su bendru karisku koordinacijos centru.

Rytiniame Baltijos jūros krante jo pietiniu komponentu būtų Lenkija, centriniu-Pabaltis (Lietuva, Latvija, Estija), siauriniu - Suomija. Vakariniame Baltijos jūros krante - Švedija. Norvegija su Danija, atrodo, jau galutinai apsisprendė likti Atlanto komplekse. Lygiagrečiai, Lietuvai, Latvijai ir Estijai tiktų sudaryti ekonominiai-politinę Baltijos sąjungą. Lietuvos santykiai su Lenkija ribotųsi apsigynimo susitarimu.

MAN GYVENIMAS SALDUS

Nors aš negimiau turtingas
 Turtų rinktį neketinu,
 Vienok jaučiuosiu laimingas,
 Kad su daina gyvenu.

Kiek čia džiaugsmo siela randa:
 Dainoj, muzikoj bendrai,
 Kas ją myli, ir supranta
 Glostó sirdi vien tiktai.

Nors ir siela skunda jaučia,
 Kam reik apie tai sakyti,
 Sykais visur audra siaučia
 Nieks nenores nei klausyti.

Aš vėl gryštu daina pinti
 Ten kur sirdis prirista,
 Nors ir vargo reik pažinti
 Bet ner sunki ta nasta.

Nuo mažystės pamylėjau
 Dainos muzikos aidus,
 Visa sielą ten padejau
 Nes gyvenimas saldus.

K. Žižiūnas.

* * * * *

Remkite lietuvius Biznieriūsus.

* * * * *

Remkite Kanados lietuvių žurnala " NEPRIKLAUSOMA LIETUVA "

* * * * *

LIETUVIŠKI PULKAI

Bolševikų spaudoje dažnai skaitome apie "lietuviškus pulkus" Sovietų Rusijoje. Tie pulkai, jei tikėti Maskvos propagandistams, yra begaliniai narsūs: jie ėdė vokiečius ir dauzo nacių, kaip nieką. Marcinkevičius ir kiti rašytojai Maskvos tarnyboje apie lietuviškų pulkų narsumą yra prirašę eibes vaizdų, apysakų ir "zyvatų šventųjų."

Kaip, iš tikrųjų, yra su tais "lietuviškais pulkais" Rusijoje? Ar yra tokie pulkai? Ar jie lietuviški? Ar jie yra tokie "narsūs," kaip "zyvatų šventųjų" autoriai apie juos kalba?

Reikalas štai koks. "Lietuviški" pulkai Rusijoje yra. Tie pulkai kaujasi fronte. Tų pulkų narsumas ar bailumas, tur but, nėra nei didesnis, nei mažesnis, kaip kity Rusijos pulkų narsumas ar bailumas. Bet "lietuviški" pulkai Rusijoje yra NELIETUVIŠKI. Lietuvių juose yra tik tai tiek, kiek jų budavo prie caro taip vadinamame "Litovskij Polk." Lietuviška divizija Rusijoje yra MILŽINIŠKA ŽELIGOVSKIADA.

Iš Lietuvos į Rusiją pasitraukė labai mažai lietuvių kareivių. Vokiečių-rusų karas užklupo Maskvoje apie 300 lietuvių karininkų, bet ne kariuomenės priesakyje, o specialiniuose kursuose, kur lietuvių karininkai buvo mokomi sovietiško mustro. Tų užkluptųjų karininkų skaičiuje buvo kokie sesi generolai (Karvelis, Vitkauskas ir kiti), keliolika pulkininkų ir kiti žemesnio cino karininkai. Už tų karininkų nugaros NĖRA LIETUVIŠKŲ KAREIVIŲ. Labai mažos "tarybinės Lietuvos" kariuomenės dalelės spejo pasprukti, ar gal labai mažos dalelės ir tenorėjo pasprukti į Rusiją, kada vokiečiai užpuolė Lietuvą. Todėl Rusijoje lietuvių karių yra labai mažai.

Bet "lietuviška divizija" yra. Ji yra ir ji yra baisiai reklamuojama. Bet toje divizijoje lietuvių yra mažiau, negu Želigovskio armijoje buvo vilniečių. Kaip atsimername, Želigovskis patraukė į Vilnių 1920 metais su dviem divizijom lenkų kariuomenės. Tada Želigovskis skelbė pasauliui, kad jo divizijos susidedancios iš vilniečių, kurį einą išvaduoti savo kraštą. Jo divizijose, iš tiesų, buvo vilniečių, bet jų tarpe buvo nemažai lenkų ir iš Lenkijos gilumos.

Nun "lietuviškoj divizijoje" Rusijoje lietuvių yra visai mažai, o visa ta divizija yra sulopyta iš įvairiausių žmonių, kurie dažnai su Lietuva neturi nieko bendra. "Lietuviškas" vardas tai divizijai yra duotas tam, kad vėliau rusai galėtų pridengti "lietuvišku" vardu savo želigovskiada į visą Lietuvą.

Jei rusai prieš prie Lietuvos, kas karo eigoje gali atsitikti, tada "lietuviška" divizija pasitarnaus Rusijai, kaipo Lietuvos okupavimo įrankis, o Maskva ir jos propagandistai sauks, kad "lietuviai isvadavo savo tėvynę."

Tų "lietuvių" tėvynė gal yra Leningradas, Maskva, Uzbekų kraštas ar ir tolimoji Mongolija, bet propagandos žvilgsniu visai nesvarbu, kas yra "lietuviškoj" divizijoje, by tik ta divizija turi lietuvišką vardą ir klauso Maskvos.

"Lietuviška" divizija Rusijoje yra taip sudaryta, kad joje lietuvių norai, pažiūros, viltys ir siekimai negali pasireikšti. Tai nėra lietuviška kariuomenė, bet tai yra rusiška kariuomenė su VOGTU LIETUVISKU VARDU.

Pasakos apie "lietuviškų" pulkų narsumą, Marcinkevičiaus ir panasių plepių "puikūs aprašymai" yra daromi svietui apgauti. Ir, is tikrųjų, is kur bolševikai galėjo imti tiek "narsių" lietuvių, kad sudarius vieną kariuomenės diviziją? Jei surankioti visus lietuvius po plačią Rusiją, kurie ten gyvena nuo senų laikų, gal ir gautųsi keli tūkstančiai karui tinkamų vyrų, bet su Lietuva tie lietuviai maza ką beturi bendra, o tų lietuvių jaunimas dažniausiai ir lietuviškai nemoka. Todėl lietuvių "lietuviškoj" divizijoje yra ko maziausiai. Bet propagandai viskas gali buti naudinga.

Bolševikai dažnai plepa apie "šešius lietuvius generolus," bet propagandistai užtyli, kad tie generolai atsidure Rusijoje ne su kariuomenė, bet karo buvo užklupti kursuose Maskvoje. Tų generolų skaičiuje ypatingą vietą užima generolas Zemaitis, vos vos lietuviškai kalbantis žmogus, kurs is jaunystės dienų gyveno Rusijoje ir tik po pereinamo karo buvo atvykęs į Lietuvą vadovauti raudonarmiečiams. Po lietuvių bolševikų karo galo Zemaitis (ar tai tikra jo pavarde, abejojama) pasitrauke į Rusiją, kur ir tarnavo raudonojoj armijoje. Jį paskyrus susovietintos Lietuvos kariuomenės vadu, tas "zemaitis" negaledavo lietuviškai susikalbėti su lietuviais karininkais ir su juo tekdavo aiškintis rusiškai. Bet nėra abejones, kad Zemaitis yra lietuviškos kilmės ir gal savo jaunystės dienose yra su tėvais kalbėjęs lietuviškai. Dabar jis gal jau ir geriau yra pramokęs savo tėvų kalbos.

Tai ve, kaip atrodo tie "lietuviški" pulkai, dėl kurių rusiški propagandistai virkdina bolševikuojančias bobutes čia Amerikoje.

Lietuviški, latviški, estų, lenkų ir kitokie "tautiški pulkai" Rusijos armijoje yra didžiulis blofas ir milžiniška ateities želigovskiada. Po priedangą tu "tautišku" pulkų rusiški imperialistai eis "vaduoti" į savo kišenių mažųjų tautų, o pasauliui skelbs, kad tos tautos pačios "vaduojasi."

I V Y K I U Ž Y G I U O T Ė

(Taša iš pareito numero)

Čia yra kažkas sergas, psichopatinis, apie tą "sufiksotos idejos" tipą, apie šią beprotybę Rusijai. Štai "motina Rusija" ir "Sventa motina Rusija," pavyzdžiui. Šios frazės pozityviai dvelkia kai kuriuo Bellevue ligoninės kambariu.

Jungtinės Valstybės yra dėdė Samas, tvirtas, biski komiškas berniukas. Anglija - John Bull, kitas puskominis, realistinis berniukas. Francuzija - Marianne, riebi mergaitė, linkma ir svari. Čia matos sveikumo, isminties, šiuose tautiniuose simboliuose - simboliuos trijų tautų, kurios nėra "screwy". Bet pakutent vokietai ar rusai apie jo vaterland ar jo "motiną Rusiją" ir jų akys ims vartytis su Karalystės busimosios ekstazė, ir fanatinės energijos rusis apvaldo juos. Ypaciai paknibzdek apie "motiną Rusiją" ar "sventą motiną Rusiją", ir tu pamatysi ko nematics. Sventa motina - kam? Rusijos istorija per tukstanti metų ar daugiau zymi ją kaip nesvenciausią motiną - kanibalistine motina viespataujant sadistiniems carams, kaip ir sadistiniems bolsevikams.

"Motina Rusija" yra Mauro Hindus'o knygos antrašte. P-nas Hindus gime Rusijoje ir atvyko Amerikon budamas 14 metų amziaus. Nors jis lavinosi ir svieties cia, jis yra kitas pavyzdys, kaip ir senatorius Wagner ir teisejas Frankfurter, kurie nepajegia issigelbeti is protevių proto būdo, - proto, kurs yra antiamerikoniskas, kolektyvistinis. Hinduso dėde gali but Samas, bet jo "motina" yra Rusija, kurią jis nudengia sioj knygoj.

Didelė knygos dalis užimta "heroiskomis" pačių darbininkų pasakomis. Ir tu galutinai patikeši, jei esi "dummkopf", kad niekur visame pasauly nėra kitų "heroiskų" darbininkų ar zmonių, isskyrus siuos "proletariskus" rusus, kurie dirba normalu ir senų simtmečių nenudirbtą darbą vien del to, kad apginti savo salį nuo uzpuoliko (su kuriuo neperseniai jie buvo partneriais).

Čia taipogi yra ir charakteristingų simptomų visų rusofilų, gimusių Rusijoje ar ne. Jie putuodami bando itikinti tave, kad nėra panasaus narsumo, kaip rusų narsumas; kad Rusija "norī issigelbeti pasauli"; kad rusas yra mesijine esybe, ir kad nemyleti ruso visa sirdimi yra isdavyste Amerikai ir Anglijai (ant kuriu daugelis šiu šventosios motinos rusofilų spiaudė pirm birželio 22 d. 1941 m.).

Ir kokių brošiuravimų ir mikčiojimų p. Hindus, kaip ir kiti fiksuotos idėjos rusofilai, nutyli skaitlingas biaurias 25 metų piktadarybes tos verguvės valstybės, kurios galabijimo technikā ikvėpė Hitleri! Kaip skubiai jis sviedžia krauju primirkusią "Motinos Rusijos" prijuoste po stalu! Jis sako išangoj:

- Žinoma, buvo teroro Rūsijoje tokio baisaus, koki bet tauta matė. Revoliucija reiškia civilią karą, - ir tt.

Bet apie terorizmą ir galvažudystę ir progresinga laisvių naikinimą, kaip sutvarkyta, pastovia, efektinga rusų valdzios sistema per simtmecio ketvirtį, tų vargų rasi bent vieną žodį. Ir žodžiu "laisvė" ir "liuosybe", kurie yra aistringai ginami ir dingsta savy, tu nerasi "Motinoj Rusioj", kuri saukias Mauro Hinduso savo agonijos valandoj. Bet gyvenimo vieta, sūnelis Mauras mieliau pasirinko šią prakeiktą kapitalistine šalį ir Dėdės Samos ožio barzdą, negu savo mumija Rūsiją ir jos mistinės-psichopatines skerdynes.

* * *

Aš duočiau prizą guminę bolą už dabartinę era A.U. Pope'ui, iranu meno dazytojui ir gynejui sovietų sistemos, kuria kai kurie didžiagalviai vadina "santarvę". Jis sakė:

- Svarbesnis faktas dabar tai Rūsijos nuostabi pastanga ir neišmatuojamas pasiaukojimas tautų bendrai gerovei ir jos valia siekti kolektyvios taikos.

Pažiūrekime: 1. Vokietija atkūavo Rūsiją ir ji, anot paties Stalino žodžių, kariauja apsigynimo savės karą, kuri ji pabaigs kada ji "išvys paskutinią vokietį is mūsų zemes". Jei raudonoji Rusija kariautu už kapitalistines Anglijos ar USA "bendrą gerovę", tai Leninas priverstas būtų sviesti savo karsto dangtį į padanges su rusofilu ha-ha!

2. "Jos valia siekti kolektyvios taikos". Kurgi buvo Rusijos "valia siekti kolektyvios taikos" kada rugpiučio 26 d. 1939 m. ji padarė sutartį su Vokietija, zinodama, jog už savaitės ar anksčiau Hitleris marsuos skersti Lenkiją, už ką Stalinas už savo tylėjimą turėjo gauti ir gavo pirmutinį dividendą: puse Lenkijos ir tris Pabaltijo valstybes? Kurgi buvo šita "valia siekti kolektyvios taikos" kada Stalinas išvijo anglų ir francūzų delegacijas nepasitares, kai jis spaudė Hitlerio ranką? Anglų ir francūzų pasiuntiniai norėjo sudaryti sąjungą su Rūsiją, kad issaugoti pasaulio taiką.

3. Rūsijos "nuostabi pastanga" nebūt buvusi verta vodkos lašo, jei ne USA ir Anglijos pagalba. Ir, galutinai, jos pastangos "kolektyvei taikai", žinoma, ji visuomet to sieke - kad jos Kominternas galėtu liuosai zengti į visas taikos uzliuliuotas salis pasauli, kad jėga ar prievarta nuversti tų šalių istaigas ir pakabinti piau-tuvą ir kūji ant Washingtono Baltųjų Namų ir ant Buckingham Palace.

* * *

Amerikonai, ar jūs norit išsaugoti šią šalį kaip sayimi apsi-sprendziančia tautine būtybe arba sutirpinti ją į neaprašyta pasaulio valstybę?

Amerikonų nacionalizmas versus internacionalizmas - tai naminis palikuonis, už kurį jus turit balsuoti sekanti rudeni.

Wallace-Willkie-Hopkins-Frankfurter-Laski tipo internacionalizmas reiškia tai, jei mes išsipainiotum jame, kad USA bus visų kombinuotų tautų minksta prieglauda - įglaudus ir raudonąją Rusiją.

Pasaulio valstybė gali vadintis "Tarptautinė Tautų Lyga" ar "Pasaulio Roda", bet kokiu vardu ji nesivadintu, ji reiškia jums ir jūsų saliai siuos dalykus:

Kongreso abdikacija internacionaliam kongresui, kurs gal laikys posėdžius Maskvoj ar Algiers.

Visų mūsų apsigynimo paslapčių perdavimą kreiviams pasaulio valstybės diplomatams.

Priverst mus dalyvauti visuose ribos ginčuose ir nejudinamojo turto groby.

Visų užsienio valdžių atsisakymą atmokēt mums skolas.

Dainuoti pasaulio valstybės internacioninę ariją mūsų viešose mokyklose vietoj "The Star-Spangled Banner".

Nugriauti visus tarifo barjerus, priverst mus lenktyniuoti su žemiausia darbo alga pasauly.

Pakeist žodį "amerikonas" kai kurių jungiamuoju žodžiu, nes pasaulio valstybėj žodis "amerikonas" turetų tautinį garsa. Todėl jis turi būt panaikintas.

Priverst mūsų Konstituciją būti interpretuojama centriniu pasaulio kunu, kad galima būtų nulifikuoti bet kokią jos dalį "bendros pasaulio geroves" pagrindu.

Trumpai, internacionalizmas, kurs užimtų mūsų dabartinį soverenių nacionalizmą, isteigtų mums pasaulio diktatūrą, kas būtų blogesnis už bet ką, ka protas galėtų išivaizdinti.

Nors tai atrodo besmegeniška, visa tai internacionalistai turi galvoj.

Tai turi minty Wendell Willkie, skeldamas savo gudria ir mesijinę frazę, "Vienas Pasaulis".

Tai turi minty Henrikas Wallace savo "bendro žmogaus šimtmečių." Jie norėtų visiskai sujungti USA su kiekviena pasaulio salimi.

Tai reiškia komunizma, nes Rūsija nenori bendrauti su kapitalistinėmis tautomis, o be Rūsijos negali būt internacionalizmo. Iš tikrųjų, Rūsija yra internacionalizmo motina.

Ar tu esi amerikonas ar internacionalistas?

Niekas šioj šaly negali būti abu!

* * *

Jeigu tu savo žemelapi pasukinesi, tu tikrai pamatysi Kamchatka pusiasali, kurs kabo netoliese Sibirijos krasto tarytums milziniskas liežuvis. Jis kyšo į Pacifiką, rodydamas tiesiog į Japoniją. Tikrai, tu pastebėsi, kad kamchatkan'inis liežuvis siekia praryti Japoniją. Kamchatka priklausė Rusijai, bet ji nevartoja jo tam, kam ganta aiškiai sukūrė jį - submarinams ir oro bazems, kad sunaikinti Japoniją, jos gero prieteliaus, USA, nuodingą priešą.

Taigi, jei USA šiuo laiku galētu pavartoti naudingai sklypeli žemės - tai būtų Kamchatka. Mes privaletum nupirkti ta pusiasali iš Rusijos.

- BUDRIKAS

* * *

PASTABOS

Lygiai dvidešimtų metų atgal, Japonijoje įvyko vienas iš didžiausių, koki istorija žino, žemės drebėjimas. Tokio, Yokohama, Nagoja ir tūkstančiai mažesnių miestų ir miestelių buvo sugriauta. 99,331 žmogus buvo sumaisytas su žeme. Netoli dvie milijonų liko be pastogės ir be maisto. Kilo badas ir epidemija.

Jei ne Amerikos pagalba, kurioje momentališkai buvo surinkta milijonai dolerių, galybės maisto ir medicinai reikalingų dalykų, tai sunku ir vaizduotis, kas but likę iš Japonijos. Greičiausiai but visi jie isstipe choliera ar kuo nors kitu.

Tik dvidešimčiai metų praslinkus, kuomet apgaulingi tos pačios Japonijos atstovai vede derybas su Vasingtonu, tai jų orlaidyviai jau zude tukstancius amerikony. Tų amerikony, kurie taip nuosirdziai gelbejo japonus, ju nelaimes valandoje.

Matote, kokia pasaulyje teisybė!

* * * * *

Kalbėjom apie Japonus, kurie yra azijatai. Bet kaip su kitais? Pavyzdžiui Pilsudskis, lietuvisko kraujo lenkų valdovas, kad patenkinti savo užmačias, ar nepasiuntę žaligofskijada, kad jo seną tėvų šalį plestu ir pavergtu. Ar neiszude tukstancius savo genciu vaikų, kurie taip narsiai gyne savo šalies laisve?

Ir vis tai dar ne visas. Pažiūrėkime i komunystų "dieva" Juoza. Su viena ranka rasesi, kad Lietuvos niekuomet neužpuls, o su kita ranka rode savo raudonosioms divizijoms, kad eity ir pavergtu laisves trokstancia musų tevyne Lietuva ir kitas salis. Ir kad nueje tenai tuojaus pradetu zudynes, arestus, ir istremimus.

Kaip milijonų pralietas kraujas šauksis dangaus keršto Hitleriui ir Musoliniui, taip šauksis nedavanojimo ir tie, kurie zuvo, nesvarbu kur, ar Filipinuose, ar ties Širvintais, ar Sibiro tyrlaukiuose.

* * * * *

Tai vis darbai syetimųjū. Darbai tokių žmonių, kurie niekeno nekviesti ir neprasyti, kaip kokie vagys, turi paverge milijonus ir su jais elgiasi taip, kaip jiems patinka.

Bet kaip su savaisiais? Šiuo kartu neisime toliau, kaip i Toronto lietuviskų bolševikų "Liaudies Balsą".

Nemanau, kad Hirohito, Hitleris ar Musolinis džiaugtusi, jei ju motinas, kas nors išvestu i Sibiro katargą, bet "L.B." turi iš to tikrą džiaugsmą. Jie negali atsidėkavoti Stalinui, kad su-trempė Lietuvos laisvę, kad išzude ir istremė tukstancius nekaltų jos gyventojų.

Uteniškis, buves Kauno karo mokyklos viršininkas, gen. Bikauskas sakydavo: - Žmagus be maksla, be daras tai čystas kiaula. Tikras esu, kad jis pažintu "Liaudies Balso" redaktorius, tai jis ir jiems tuo pačiu utenietiškų akcentu pasakytu, kad tie "žmanes be daras, be maksla, tai čysti kiaulas".

* * * * *

Jeigu šiandiena gyventu vyskupas Ant. Baranauskas ir jei jis turėtų progos perskaityti, nors vieną, "Liaudies Balso" kopiją, tai kazin kaip jis uzdainuotu? Tur but sitaip:

- Melas ant melo, o ant tų melų ir dar melai....

Ar gali kiti taip meluoti žmonems, apie tuos raudonuosius pulkus ir divisijas rusų frontuose, kaip jie meluoja? Ar gali kiti rinkti pinigūs ir visoki kitoki turta, toms lietuviskoms divizijoms, kurių tikriausiai visai nėra?

Ar jūs, kurie skaitote tą šlamštą, manote, kad tie ilgiausiai ir niekuomet nesibaigiantieji aprasymai apie įvikusia Pittsburge visuotinę lietuvių konferenciją, yra bent dalinai teisingi? Niekuomet. Kiekvienam straipsnelyje, kiekviejoj eilutej viskas, ką gali matyti, tai melą, melą, ir melą.

* * * * *

Šiame "Nepriklausomos Lietuvos" numeryje, Gerbiamieji skaitytojai rasite išsamų straipsnį "Lietuviški Pulkai", kuris jau yra tilpes nekuriuose Amerikos lietuvių laikraščiuose ir kurio autorius yra P. K. N-nis, žmogus gerai žinantis situaciją. Šis straipsnis ypatingai vertas atydziai perskaityti.

* * * * *

Siųskim Kariams dovanėlių ir laiškų - turėtų būti visų šūkis! Juk siems dažnai vienintele paguoda yra gautas laiškas ir žinia iš savo krašto. Todėl mes čia geriau ir laimingiau gyvendami, nepamirškim už mus vargstančių ir žūnančių karių. Užjūry esantiems siųsti dovanų laikas jau baigiasi. Skubėkime.

* * * * *

IS VISO PASAULIO

* * * * *

LIETUVOJE

Berlyno radijas pranešė, kad Lietuvoje visi 16 ir 17 metų berniukai ir mergaitės paimta priverstino darbo tarnybon.

Paimti jaunuoliai išgabenti į vokiečių okupuotas rytines sritis. Šį pranešimą girdejo Amerikos radijo užsienio skyrius.

Praėjusios vasaros pradžioje Kaunę, kiek tai liečia lėktuvų puolimus, gyvenimas nebuvo baugus, tačiau prieš Velykas rusų aviacija Kaunę yra apdauziusi: Laisves aleja, Mickevičiaus gatvė, Vytauto prospektas, ypač stoties rajonas buvo gerokai bombų apmėtyti ir namų gerokai apgriauta.

Žmonių aukų skaičius nežymus.

(LKFSB) Vokiečių komisaras Lohse lankė įvairias Lietuvos vietas. Visur jis buvo sutiktas šaltai, o daugelyje vietų moksleiviai net pareiškė jam savotišką protestą ir patriotiskas demonstracijas. Taip vienoj vietoj jie pasirodė su Lietuvos trispalvėmis vėliavėlėmis, perrištomos juodu gėdulo kaspinu; kitoj vietoj jie užtraukė "Lietuviais esame gimę..", o dar kitur net gi zinomą priešvokišką dainą - "Eina garsas nuo rubežiaus".

(LKFSB) Vilniuje veikęs lietuvių teatras "Vaidyla", uždarytas. - Vilniuje vokiečiai buvo surengę parodą, kurios eksponatai turėjo numesti lietuvių simpatijas Jungt. Amer. Valstybėms, Britanijai, tačiau šiuo kartu naciai savų tikslų neatsieke.

Nekazinkokios įtakos padaro ir vokiečių tais pačiais tikslais leidžiamas brosiurėles Lietuvoje.

IŠ PASAULIO

AFRIKOJ LIETUVIŲ DRAUGIJA

Pietų Afrikoje, Johannesburgo mieste, karui prasidėjus lietuviai susibūrė į Pietų Afrikos Lietuvių Kultūros draugiją. Jos pirmininku yra Avizienis ir sekretoriumi Kuisis. Jie interesuojasi lietuvišku veikimu ir iš USA lietuvių norėtų gauti knygų apie Lietuvą. Draugijos vadovaujantieji asmenys palaiko korespondenciją su prof. Pakštu.

APIE URAGVAJAUS LIETUVIUS

Į Uragvajų lietuvių daugiausia privažiavo 1927 - 1930 m. laikotarpyje. Nemaza jų dalis - politiniai emigrantai. Dabar ten lietuvių priskaitoma apie 8,000. Daugumas gyvena Montevideo mieste ir jo priemiesčiuose Cerro ir Vasaba. Kiti gyvena provincijos miestuose - Salto, Freinta y Tores, Fraibuto. Yra lietuvių išsimečiusių ir ukiuose. Keletas dirba skerdyklose. Dalis lietuvių turėjo neblogą darbą prie statybos, bet dėl karo tie darbai sustojo. Neblogai verčiasi lietuviai biznieriškai: restoranų, viešbučių, nakvynės namų savininkai. Vienas lietuvis iš senų laikų užima aukštą vietą Swifto skerdyklose.

Lietuvių organizacijų buvo daug, įvairaus nuostatymo, bet daug jų išmirė. Per paskutinius 12 metų buvo pradėta leisti net 12 lietuviškų laikraščių, bet tik pora išsilaike ilgesnį laiką.

KOLUMBIJOS LIETUVIŲ KOVA DĖL LIETUVOS LAISVĖS

Iš Lietuvos kilusių Kolumbijos gyventojų būrys buvo susirinkęs pasitarimui P. Siručio bute. Visi nutarė dėtis prie bendro darbo, siekiant nepriklausomos Lietuvos atstatymo. Tuo reikalu nutarta pasiųsti atitinkamos rezoliucijos Kolumbijos vyriausybei, o taipgi USA ir Anglijos vyriausybėms.

LIETUVIAI KARIAI RAS PRIETELIŲ IR AUSTRALIJOJE

Australijoje gyvena jaunas lietuvis kunigas J. Tamulis. Jis mielai sutinka Australijoje nuvykusiems USA lietuviams kariams aprodyti to krašto įžomybes. Jo adresas: Rev. Father J. Tamulis, c-o Archibishop's House, Brunswick st., New Farm, Brisbane, Australia. Telephone-B 1596. Per jį gales surasti daugiau Australijoje gyvenančių lietuvių. Ten jų yra keletas šimtų, visi turi gerus darbus.

NACIŲ LĒKTUVAI NEIŠSKLAIDO LIETUVIŲ GEGUŽINES

(LKFSB) Lietuvių choras Londono apylinkės miške šią vasarą turėjo gegužinę. Programoje buvo ir linksmoji dalis: choristų ir publikos įvairios lenktynės, jūkingasis sportas. Lietuviai iškilos nenutraukė nors už kelu myliu buvo girdėti nacių lėktuvų skridimas ir patrankų garsai. Į karo garsus Londono lietuviai yra įpratę ir tai jiems nedaro didelio išpuzdio.

APIE LIETUVOS ATSTOVYBĘ LONDONE

(LKFSB) Min. Balutis, nežiurint savo nepergeriausios sveikatos, gražiai drauge su savo patarėju darbuojasi; esant taip sumažintam pasiuntinybės personalui, jiems patiems tenka atlikti nemažai ir techniškų darbų. Pasiuntinybė išikurusi nuomuojamuose patalpose ir tas, dabartinėmis sąlygomis sudaro naujų rūpesčių, Atsiranda žmonių, kurie įvertindamai to lietuviškojo posto svarbumą, pasiuncia aukų. Tai vertas pagyrimo dalykas.

ŠVEDAI MELDŽIASI UŽ LIETUVĄ

Šią vasarą Stockholme įvyko pamaldos už išvežtuosius į Rusiją ir Vokietiją Pabalčio valstybių žmones. Žmonių buvo pilna protestantų katedra. Pats protestantų vyskupas pasakė pamokslą, melstasi už kenčiančius Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmones.

Švedijos visuomenė yra labai palanki Lietuvai. Jeigu ten esantieji lietuviai turėtų nors kiek lėšų veikimui plėsti, būtų galima daug ką padaryti Lietuvos naudai.

"PRAVDA" SKELBIA LAISVE LIETUVAI.

"The New York Times" korespondentas praneša iš Maskvos, kad "Pravda" paskelbusi "broliams lietuviams, latviams, estams ir karelamis išlaisvinimą."

Koki "išlaisvinimą" Maskvos bolševikų organas turi galvoj, kol kas nelabai aišku. "Times'o" korespondentas sako, kad "Pravda" labai susizavėjusi Anglų-Sovietų-Amerikos konferencijos pasisekimu ir paskelbusi tris labai entuziastiskus sukčius:

"Lai gyvuoja Anglų-Sovietų-Amerikos karų sąjungos pergale ant aršiausio žmonijos priešo, Vokietijos fašizmo!

"Lai gyvuoja Anglų-Amerikos armijų kova prieš vokiečius fašistus Italijos žemėj!

"Sveikinam Anglų-Amerikos aviacijos lakunus, kurie sprogdina svarbiausius fašistinės Vokietijos centrus."

IŠ AMERIKOSLIETUVIAI SUKĖLĖ MILIJONĄ DOLERIŲ

New Yorko valstybės ir miesto lietuvių vėjus Trečiosios Karo Paskolos metu pavyko. Turimi duomenys rodo, kad užsimotas milijono dolerių būnų išpirkimas praveistas su kaupu.

ATSAKĖ KVISLINGUI

N.Y. dienraštis "Times" suteikė vietos adv. Kostui Jurgėlai atsakyti į Maskvos pastumdėlio Liudo Giros straipsnį, tilpusį "Times" skiltyse. Adv. Jurgėla atremia Giros "tvirtinimus," kad Lietuvos žmonės trokšta sovietinės tvarkos.

Lietuviai komunistai, pamatę adv. Jurgėlos straipsnį, vėlnersis iš kailių ir jį niekins. Bet kas jų paiso - tegul rekauja!

LANKĖSI PAS WILLKIE

New Yorkas. - Spalių 29 d. pas Wendell Willkie New Yorke lankėsi Jungtinių Lietuvių pašalpos Fondo Amerikoje atstovai kun. J. Balkūnas, red. J. Tysliava, adv. Olis, Dr. M. Vinikas ir adv. J. Grišius.

Jie kvietė Wendell Willkie būti minėto fondo garbės pirmininku.

Wendell Willkie sutiko.

GREAT NECK, N.Y.

Rugsėjo 26 d. čia įvyko prakalbos, kuriose platinti karo bonai. Kalbejo adv. K. Jurgėla ir vietos asmens. Reikšminga, kad vietos komunistų lyderis Paul Becis agitavo prieš pirkimą karo bonų. Jis sake: "nereikia dabar pirkti karo bonų, vėjus tęsis tris mėnesius, galesite nupirkti January, 1944".

ŽUVĘ IR SUŽEISTI LIETUVIAI KAREIVIAI

Kiekviename armijos ir laivyno žuvusiųjų ir sužeistųjų sąrašė užtinkame lietuviškas pavardes vyrų, kurie paguldė savo galvas už Ameriką. Paskutiniame sąraše skaitome Viktoro Čekanausko vardą iš New Britain, Conn., Joseph Dauksio vardą iš East Orange, N.J., ir Anthony Egnotas vardą iš Brooklyno, kur gyvena jo motina Barbora Egnotas, 6005 - 3rd Ave.

Pirmieji du sužeisti Afrikoje ir Sicilijoje, o Egnotas sužeistas pietvakarių Pacifike.

Žuvusiųjų skaičiuje skaitome Anthony Maceikos iš Schenectady, N.Y., vardą. Jis buvo siaurės Afrikoje.

BALTIMORE, MD.

Iki spalio 9 d. vietos lietuviai išmokėjo ir atsiėmė karo bonų už 108,000 dol. Baltimorečiai gražiai pasizymėjo, pirkdami savo ištaigose bonus ir atžymėdami lietuvių vardą.

Netrukus turėsime stambiai aukoti Lietuvos žmonėms šelpti. Yra visokių gandy. Vieni sako duosią drabužių savo giminėms Lietuvoje neorganizuotai, palaidai, kai tik keliai atsidarys. Bet neuzmirština, kad reikalingas organizuotas darbas. Kas be organizavimo pasieks atitinkamas ištaigas, kur reikės Lietuvos bylą ginti?

Karo bonų vėjų puikiai rėmėme. Būkime pasiruošę tai dienai, kai bus vėjus Lietuvai gelbėti.

PREZIDENTO ROOSEVELTO SUNUS SUŽEISTAS

Viduržemio fronte per karo veiksmus buvo sužeistas prezidento Rooseveltto sunus, leitenantas Franklin D. Roosevelt. Jisai tarnauja karo laive. Žaizda esanti nepavojinga.

Remkite Kanados lietuvių žurnalą " NEPRIKLAUSOMA LIETUVA "

BAISI NELAIMĖ ANT JURIŲ.NAKTĮ SUŠIDURUS DVIEM LAIVAM, VIENAS SPROGO IR ŽUVO 88 GYVYBĖS.

Ties Palm Beach, Floridos pakrašty, buvo šturpi nelaimė ant jurių. Plaukdamį nakties laiku be žiburių, susidūrė du laivai gazolinu. Vienas jų sprogo ir liepsnos apsupo visa laivą. Apie 25 jurininkai spėjo nušokti į vandenį ir išsigelbėti, o 88 kiti buvo užmušti sprogimu arba sudegę liepsnose.

IŠ AMERIKOSRASTA DAUG DRUSKOS

Vakarų Virginijoje, prie Wheeling miesto, rasta giliai žemėje, 110 pėdų storumo druskos klodas. Druska yra gana giliai žemėje, apie 6,000 pėdų gilume ir apima apie 2,400 kvadratinių mylių plotą. Apskaičiuojama, kad minimoj vietoj yra žemėje 180,000,000 tonų druskos.

APSIKEIČIA SUŽEISTAIS KARO BELAISVIAIS

Tarp Vokietijos ir alijantų prieita prie sutarties apsi-keisti sužeistais karų belaisviais, kurie veiksmams jau netinka. Pereitą savaitę vokiečių laivas atvežė į Goetenborgą (Svedijoje) 5,175 sužeistus anglus ir 17 amerikiečių, kurie buvo perkelti į anglų laivus ir išvežti Anglijon. Tuo pačiu laiku Anglija atidavė Vokietijai 835 sužeistus vokiečius. Tai daugiausia vis lakunai, kurie buvo nušauti žemėn ir paimti nelaisvėn sužeisti.

BALTIMORE MD.

Spalio 24 d. Lietuvių Moterų Pilietiškas Kliubas, turėjo surengęs, saunią jubiliejinę pramogelę, paminėjimui sukaktyvių, kaip šis kliubas yra įsteigtas. Zmonių susirinko apie du simtai.

Ta proga, kliubo pirmininkė ponja Julė Rastenienė pasakė gražią, tam vakarui pritaikintą kalbą, paminėdama apie gražius ir kilnius darbus, nuveiktus tautai ir kultūrai per 20 met.

Paminėjo, kad tautos ir kultūros reikalams, šis moterų kliubas yra paaukavęs virš \$ 900.00

Šiame parengime buvo svečias ir iš Cleyland, tai ponja Baltrukonienė, kury viešėjo pas savo dukterį ir zentą adv. N. Rastenį.

P.P. Jaras.

TORONTO ŽINIOS

Iš K. L. Tarybos, Toronte skyriaus veiklos.

Spalio 17 d. 2 val. p.p., įvyko skyriaus mėnesinis susirinkimas. Narių atsilanke nemažai, bet ne visi. Musų veikimui labai svarbu, kad ne tik kiekvienas narys į susirinkimus atsilankytų, bet kad ir atsivestų naujų narių, naujų jėgų; barikadoms prieš Lietuvos žmonių skriaudejus; prieš vergijos, svetimai tautai išsiubavusią bangą. Kuo didesnis skaičius mūsų bus, - tuo stipresnė jėga bet ko kiam pasipriesinimui, uztarimui ar pagelbai.

Šiame susirinkime, buvo skaityta nemažai laiškų, kurie buvo gauti per sekr. St. Batkienę. Taip-gi ir "Nepr. Lietuvos" prenumeratorių sąrašas Toronte, kuri prisiunte administratore panele Arlauskaitė.

Kadangi, ankstyvesniame susirinkime iškilo aikštėn, kad ne visi torontiečiai gauna žurnalą, tai sekretorė pasiteiravo paš. Montrealo darbuotojus ir gavo virš minėtą atsakymą, su pilnu sąrasu ir pažymėjimu adresu; su prenumeratos uzsibaigimū ir kurių žurnalas, kartais grįšta atgal.

Iš tokio plataus p-lės Arlauskaitės reporto paaiškėjo, jog daugumoje negauna žurnalo tie, kurių adresai nepermainyti.

Kad išnyktu visoki neaiškumai, tenka kreiptis į gerb. skaitytojus, kad jie mainydami savo būvaines, būtinai apie tai praneštų administratori p-lei Arlauskaitėi.

Skaitytas laiškas nuo brolių Motuzy, prie kuriu buvo kreiptasi, del atvykimo į Torontą su filmomis. Deja, jų atvykimas neįmanomas, del rubežiaus perzengimo taisyklių suvarzymo. Todel, iki karas pasibaigs turėsime pakentėti ir tuomet su lyg jų pačių istartų zodzių: - Gal turėsime proga išvysti ir naujus - Lietuvos griuvesių vaizdus...

Skaitytas laiškas iš Centro, kuriame siūloma atsikviesti ponia Devenienė bendromis jėgomis, Torontui ir Montrealui. Data numatoma 13 - 14 lapkričio. Toronto skyrius priėmė šį centro pasiulymą ir skubotai Centra apie tai infarmavo.

Nutarta turėti vakarienę Spalio 30 d. Pelnas būtų buvęs skirtas "N.L." žurnalui. Bet deja, besirengiant prie to vakaro, suzinota, kad salės jokiū būdu gauti tai dieną negalima, nors kuomet buvo tartasi, tai salės gavimas buvo užtikrintas. Kita data dar nenumatyta.

Scenos milėtojai, mūsų nariai, siūlo, kad statyti koncertinę programą.

Negali būt abėjonės, kad norui ir gerai koperacijai esant - vakaras būtų tikrai pasekmingas. Taigi laukiame kokių pradų, o talka tikrai bus.

Naujuose sumanymuose, p. Narušis iškėlė jau pernai diskutuotą reikalą, t.y. ar negalima būtų išigyti linotipa. Iskilo diskusijos - vieni sake, kad turime kol kas pasitenkinti taip kaip dabar yra - kiti gynė linotipo išigijimo klausymą.

St. Batkienė kvietė visus torontiečius, kas tik jaučiasi galintis plunksną savo mintis išreikšti - rašyti į "Nepr. Lietuvą" ir kol kas pasitenkinti mineografu, nes svarbiau yra, kad jis būtų užpildytas žiniomis, negu kaip spausdinamas.

P. M. Dervinis smarkiai gynė linotipo išigijimo klausymą, kartu pridurdamas, kad mūsų rastai turetų aukstesnę vertę, kuomet būtų spausdinama linotipu ir be to susilauktume profesionalų rasytojų.

Nėra jokios abėjonės, kad p. Dervinis klysta vertindamas vien tik profesionalų rastus ir žemindamas savanorių-megejų korespondentų darbą. Pažiūrėkim į J. Valstyju lietuvišką spaudą. Ji visa yra linotipais spausdinama; o ar ten išimtinai profesionalai ar mokslininkai užpildo skiltis? Ne. Visų tų laikraščių ir žurnalu trys ketvirtadaliai bendradarbių yra megejai.

Kodėl taip yra? Todėl, kad profesionalų lietuviai tiek neturi, kad visas lietuvių reikalų sritis, galėtų užpildyti spaudoje. Bet, jeigu ir turetų, tai nei vienas, net ir papuliariausias lietuvių laikraštis neišstengtų issimokėti algų ar honorarų, tokiems bendradarbiams.

Tai viena priežastis, kodėl lietuvių spauda remiasi rašytojais-megejais ar zinių korespondentais. Bet yra ir kitų. Štai pavyzdžiui pranešimai iš lietuvių kolonijų, supazindina mus su lietuvių būviu ir su aplinkuma, kurioje jie gyvena ir su papročiais bei jų veikla. Labai dažnoj vietoj, profesionalui gali netekti užkliūti ten ne vieną kartą ir jeigu neatsirastu pasiryžusių savanorių-plunksnos megejų, tai ir gyvenk lietuvi, kaip eskimosas užmirstas ir nuo "svieto" atskirtas.

Išvadoje, mes galime matyti, kad lietuvių spaudos tikslas pasiekti kuo daugiausia lietuvių ieseiviją. Kad palaikius ją lietuviškoje dvasioje ir kad naudingiau jo laisvas laikas būtų sunaudotas. Tas viskas reikalauja, kuo zemiausios kainos spaudai.

Mes drįstame kalbėti apie linotipą. Tuo tarpu, kaip senos lietuvių kolonijos, nepalyginamai geriau gyvenancios, nepajėgia jau seniau pradeto darbo išlaikyti. Štai, nepersenai buvo paskelbta, kad "Naujoji Gdynė" sustojo ėjusi. Ir tik dėl to, kad nepajėge darbininkams apmokėti didesnių algų.

Mieli broliai, nepaisykim kaip mūsų "N. Lietuvos" žurnalas spausdinamas, džiaukimes tik, kad mes turime pasisventusių žmonių, kurie savo poilsio valandas sunaudoja tam, kad pasiūsti mums tų lietuviškų žinių. Tos žinios, kad ir mineografu spausdintos, bet jos turi brangių minčių savy ir mes jų nenumetame, kaip tai padarom su daugeliu laikraščiu.- bet kiekvieną numerį perskaite pasidėdam. Pasidėdam, nes jis yra mūsų pačių gyvenimas. Jame užrekorduoti mūsų vargai ar laimės. Mūsų širdies skausmas ir ašaros, dėl nelaimingųjų mūsų brolių Lietuvoje ir tremtinių rytuose ar vakaruose. Jame raidės ne automatu sumestos ar atspaustos, bet kiekviena raidė, kiekvienas žodis idiegtas su pasiryžimu ir pastanga to pasisventėlio lietuvi ar lietuvaite, kuris mašinėle kala į stencelius, o kiti vėl, suka mineografą ir po kiekvieno naujo atspausdinto lapelio - džiaugiasi, kad ir jis prisidejo prie to didžio darbo, prie lietuviško žodžio išliejimo į baltą lapą ir prie jo paskleidimo tarpe visų Kanados lietuvių.

Na, bet grįšim dar prie susirinkimo. Kai jau linotipo klausymas buvo smarkiai išdiskusavęs, tuomet prašo balso p. Pundžius ir sako, kad pernai Montrealyje tas reikalas buvo gan toli pažengęs, bet sužinota, kad linotipas galima gauti tik J. Valstijose ir kad dabartiniuose karo suvaržymuose, neįmanoma išigyti.

Tai tuom ir užsibaigė susirinkimas pirmininkaujant p. J. Yakubynui.

Ateinantis susirinkimas įvyks, lapkričio 21 d. 3 val. p.p. parapijos svetainėje.

Maria F. Yakubynienė

* * *

KITOS ŽINIOS IŠ TORONTO

Pirm negu pradėsime naujas žinias, noriu atsigrišti į praeitį. Praeitame "N.L." leidiny, tilpusiame aprašyme apie Kun. J. Prunskio apsilankymą Toronte ir surengimą lengvų vaisių - buvo apsilenkta su paminejimu p-lės Vandos Dervinytės vardo vaisių ruosimo pagelbinikių tarpe. Kas tame kaltas - sunku pasakyti, žinau tik, kad sužiniaiai ar dėl blogos valios, niekas tai nepadare. Atsiprašome už praleidimą ir prasome tikėti panele, kad Jūsų pagelba, buvo tiek pat brangi mums, kaip ir visų kitų ir mes tikimes, kad ir ateity neatsisakysit mums suteikti Jūsų malonią pagelbą.

* * *

DEL KUN. J. PRUNSKIO NELAIMĖS

Išgirde torontiečiai apie sumušimą kun. J. Prunskio Chikagoje, per koki tai negra - tikrai nustebė ir drauge labai apgailėstauja, kad toks malonus ir geras lietuvis, kaip Gerb. kun. J. Prunskis yra, turėjo būti kokio ziauraus žmogaus sužalotas. Linkime kun. J. Prunskiui stiprios sveikatos ir ateityje būti atsargiam.

* * *

DIDELĖ PRIEŠVESTUVINĖ PUOTA

Spalio 17 d., parapijos salėje įvyko priešvestuvinė puota, p-lei Vlazei Batulevičiutei.

Ta puotą surengė ponios: V. Šamulevičienė, Marcinkevičienė ir Čirūnienė. Svečių buvo netoli simto ir jaunoji gavo gražių dovanų. Po dovanų apžiūrėjimo, rengėjos apkrovė stalus skaniais valgiais ir gėrimais. Viesnios išilinksminę dainavo daug gražių dainelių ir tik apie pusiaunaktį išsiskirstė.

Vladzė dar visai jauna mergaitė, bet susitikusi ne tik gera bet ir gražų jaunuolį, sutiko sukurti vedybinį gyvenimą su juo. Tuo laimingu jaunuoliu yra Wolter Lukša iš Hamilton, Ont.

Puotoje dalyvavo jaunojo ir jaunosios motinos.

Ju vestuvės įvyks lapk. 6 d., lietuvių bažnyčioje Toronte.

Linkime jaunai porai, labai laimingo gyvenimo.

* * *

TORONTO MOTERŲ RATELIO "DAINA" PARENGIMAS

Spalio 23 d. įvyko Ratelio parengimas, iš kurio pelnas buvo skirtas Raudonam Kryžiui. Ši kartą jau ir mezgama vilnonė antklodė buvo gatava ir iškabinta parodymui, o vėliau įteikta R. Kryžiaus atstovei. Šia proga, turėjom net tris svečius iš K.R. Kryžiaus. Panelė Huet iš darbo kambario, 6 Albert str., kur ji yra vedėja ir kur mūsų lietuvaitės, aukoja savo darbo valandas R. Kryžiaus naudai.

Antra viešnia, tai buvo ponija Skaith, iš R.K. Centro Toronte. Ji dėvėjo uniformą ir atrodė gražuolė visais atžvilgiais. Ji pasakė ir kalbą, kurioje dėkojo lietuviams už jau suteiktą paramą ir prašė neužmiršti R. Kryžiaus kilnių darbų ir toliau.

Ponios Skaith palydovu, buvo norvegas seržentas-pilotas Ernest H. Diesen. Tai augalotas, gražus ir labai draugiškas žmogus. Jis Kanadoje dar tik svečias, nes tik prieš 6 mėn., į čia atvyko.

Ponas Diesen, žymus žmogus norvegų pažeminiame judėjime. Buves vokiečių areštuotas, buvo sužeistas, bet vistiek dasigavo Anglijon ir ten dalyvavo kovose prieš vokiečius.

Vienok pakartotinas sužeidimas, pastatė jį atsargon ir dabar, čia Kanadoje jis yra instruktorium norvegų stovykloje.

Jo krūtine puošia bent pusė tuzino medalių ir kryžių už atsižymėjimą. Prasomas jis tarė kelius žodžius i lietuvius, taipgi ir p-lė Huet. Noriai pasivaisino mūsų svečiai ir lietuvišku kugeliu. Patiko jiems, o ypač norvegui, tas net išklausinėjo, ko yra i jį idėta. Kiek palaukėjes jis sako: - bet jame turi but ir kiaušinių.

- Žinoma, tik pamiršiom pasakyti - mes jam atsakėm.

Buvo atsišaukta del aukų, kur tuojaus lietuviai svečiai suaukojo 23 dol. 30 centų.

Taip tai praėjo smagiai tas vakaras, besivaišinant kugeliu, kava, besokant prie smagios lietuviškos muzikos.

Buvo nepaprastai malonu matyti, kaip visos narės, moterys ir mergaitės, labai noriai, su šypsena veiduose, suteikė savo pagelbą, kur tik ji buvo reikalinga.

Apytikrė apyskaita parodė, kad pinigais bus 38 dol. ir megztinė antklodė. Tai tokią dovaną "Dainos" narės, ši rudeni, Raudonajam Kryžiui suteikė.

* * *

PADĖKA IR LINKEJIMAS

Šia proga, lai man bus leista išreikšti, ne tik mano pačios, bet ir daugelio torontiečių pagarba ir padėka Poniai Marijai Auks-taitei, už jos kantrų ir ilgą darbą, sukrauta i "N. Lietuvos" puslapius.

Gaila, kad sveikata sušlubavo ir gal būt teikia daug nesma-gumo. Todėl mūsų geriausi linkejimai yra, kad Gerb. veikeja su-lauktų kuogreičiausios sveikatos sustiprėjimo. Kad jos dienos bū-tų giedresnės ir kad ta giedra, galėtu pasidalinti ir su mumis.

Maria F. Yakubynienė.

* * *

SVEČIAI IŠ MONTREALO

Pas ponus Pilkauskus lankėsi jaunavedžiai A. Tautkus su savo žmona Matilda Mikniute, praleisti jų medaus dieneles Toronte. Pil-kauskai susitikimui, buvo gerai pasirengę ir susikvietę nemažą skai-čių draugu is Toronto ir Hamiltono.

Visus taip puikiai bevaišindami, kad nei nepastebėjom, kaip atėjo panedėlio rytas. Vaisės paskanino dar suteiktas saldus jau-navedžių bučkis, visiems svečiams.

Sekančią dieną, jaunavedžiai išvyko į "Niagara Falls" ap-
lankyti istorines vietas ir vandens puolį.

Kai sugryžo atgal, tai aplankė kelias idomesnes Toronto vie-
tas ir šokius.

P. A. Tautkus yra brolis ponios Pilkauskienės.

Širdingai ačiu Pilkauskams, už tokias puikias vaišes, o jau-
niesiems Tautkams, lai būna laimingas Jų gyvenimas!

Sykiu dalyvaves.

* * *

TORONTO LIETUVIŲ ŽINIAI

Šiuomi pranešu, kad nuo šių metų, Spalio mėn. 19 dienos,
lietuvių kalbos mokykla, jau veikia. Vaikučių susirenka pusėtimai.

Taipogi pranešu, kad prie minėtos mokyklos, nuo Spalio
mėn. 30 dienos, t. y. Šeštadieny, 3 val. po pietų, atsidaro auges-
nio amžiaus jaunuoliams, lietuvių kalbos kursai.

Jaunime! Kurie norite išmokti lietuvių kalbos ir rašybos,
maloniai prašau ateiti į lietuvių parapijos sale, kiekviena Šešta-
dieni, 3 val. po pietų, kampas Gorevale Ave. ir Dundas Str. West.

Mokytojas S. Balčiūnas.

* * *

MONTREALO ŽINIŲ

* * *

Gerai pavykusi vakarienė, ruošta Labdaringos Moterų Sekcijos, karių naudai.

Tikrai, kaip yra malonu, kuomet žmogus dirbdamas bet kokią darbą, kitų gerui, susilauki įvertinimo ir paramos nuo skaitlingos visuomenės.

Šiuos žodžius rašydama turiu mintyje spalio 31 d. parengimą, kuris buvo suruoštas gana skubotai, (viena sekmadieny nutarta, kita įvykdyta) plačiai net neišgarsinus. Tiesa, vakarienė buvo kukli: šalti užkandžiai ir kava, nes prie geresnio prisiruošimo nebuvo galimybės, dėl laiko stokos.

Svečiams kiek pasistiprinus ir išgerus šiltos kavos pirmininkė P. Juskevičienė - Miller paaikšino vakarienes ruošimo tikslą ir atsikreipus į svečius paramos, buvo suaukuota \$ 66.40. Kadangi visus vakarienei reikalingus produktus suaukojo pačios moterys, tai visos gautos aukos, eina karių naudai. Taigi, pasivaikinta, smagiai laikas praleista ir gražus tikslas paremta.

Pirmoji šeimininkė Mag. Juškevičienė, taip pat Norkeliūnienė tarė keliata žodžiu, svečiams dėkodamos už atsilankymą ir tą gausią paramą, kuria suteikė atsilankiusieji.

Kalbant apie šeimininkes, tenka didžiausia ačiu tarti toms, kurios daugiausiai darbo įdėjo kepdamos visokius gardumynus: - ausykes, piragus, sausainius ir kitka.

Svečiai šeimininkėms teikė komplimentų už skaniai išvirtą kavą. Tie komplimentai, kaip tik tenka pirmajai šeimininkei M. Juskevičienei, nes tik ji rupinosi jos paruošimu ir kaip pasirodo yra tikra eksperte, toje srytije.

Antroji šeimininkė, kurios taip skaniai iškeptais sausainiais gardžiavosi visi, tai Mrs. Norkeliūnienė, kuriai taip pat priklausė didelis ačiu. Širdingai ačiu Mrs. Stankienei už taip skanias ausykes, kurių buvo didelė dėžė. Štai ir kitos aukotojos, kurios taipgi daug darbo įdėjo kepdamos gražiausius piragus: -

O. Gurčiniene, P. Juskevičienė, M. Andriulienė, M. Vaitkuviene, E. Lukošienė, Norkeliūnienė, A. Štankienė, M. Vilimienė, J. Mi-
liene. Cukrų aukavo: P. Juskevičienė ir A. Mockevičienė. Sviesta:
A. Štankienė, Motulienė, Teresevičienė. Servetukes: - P. Vilkaitienė. Mesa: Leknickienė, O. Vilkaitienė, M. Mickuvienė. Duona:-
Dunčikienė ir Škudienė. Piena: - Norkeliūnienė, Lukošienė, M. Vi-
sockienė, M. Savickienė. Kavą: M. Juskevičienė, Viazbarienė, Te-
resevičienė, O. Gurciniene.

Taigi dar karta ačiu už viską, visoms ir visiems, kurie ko-
kiu nors būdu, prisidėjo prie šios vakarienes pasekmingumo.

Buyo tokių, kurie negalėdami vakarienėje dalyvauti, vienok
nepamiršo gražaus tikslo ir prisiuntė jų skirtą auką per draugus.
Štai jie: - Karpavičienė 2 dol., Miskiniene, Matulienė, Cibas,
Vaisnora, Staniulis po vieną dolerį ir A. Vilimas 50¢.

O vakaro šeimininkės - pagalbininkės tai būčiau ir pamiršus,
o tai buvo šios: Leknickienė, Dunčikienė, Škudienė, Štankienė,
P. Juskevičienė, Kinderienė ir ši bei tą šių žodžių rasytoja.

Kaip visuomet prie loterijos tikietėlių pardavinėjimo yra
nepavalduojamas asmuo Mrs. Vilimienė, taip buvo ir šiuo kartu.
Gal but mūsų kolonijoje nėra buyę tokio labdarinagam tikslui ruoš-
to parengimo, kur Mrs. Vilimienės nebutu prisideta su darbu ar
auka. Tad garbe ir dekingumas tenka isreiksti, uz tokį nenuils-
tomą pasisventimą.

Ponia Štankienė, kurios sūnus yra žūvęs Sicilijos mūšiuose,
ne tik savo darbu, dauguma produktų prisidėjo prie šios vakarie-
nės, bet ir gėlės, kurios puosė stalus, tai buvo jos rankų darbas.

Tas gražusis gelių bukietaš, kuri laimėjo Mrs. Kinderienė,
buvo auka nuo ponios Kusleikienės.

Netiketai šioje vakarienėje turėjome svečią iš Toronto, bū-
tent Gerb. Leksą. Tik labai gailą kad svetys tegalėjo taip velai
į mūsų vakarienę atsilankyti, kad nebuvo progos ilgiau pasikalbe-
ti.

Vakarienes laike kalbėjo K.L.T. pirm. Navickas, taip pat
J. Yla kuris ragino visus lietuvius pirkti kuo daugiausiai karo
paskolos bonus. J. Yla, buvo valdzios įgaliotas pardavinėti tar-
pe lietuvių šią paskolą.

O. V-nė,

AUKAVUSIŲJŲ VARDAI.

Po dvy dolerių aukavo: Karpavičių šeima, Nomeika, P. Jakubas. Po dolerį ir puse: Gyvių šeima, E. Levinskienė. Po vieną dolerį: V. Vilimas, P. Baguzis, M. Lukoša, M. Čičinskas, V. Kajakas, J. Sartanavicius, Norkeliūnas, L. Gudas, J. Kilimonis, A. Navickas, J. Juskevicius, A. Morkis, V. Morkis, M. Kvietkauskienė, M. Zemaitis, M. Rugienė, F. Dubauskas, J. Rugienius, M. Teresevicius, O. Wilkaitienė, K. Stankus, V. Skuda, J. Yla, J. Janušis, Miskiniene, O. Matulienė, A. Cibas, M. Vaišnera, M. Pakulienė, O. Klisevičienė, J. Staniulis, B. Rugieniūtė, Bagužienė, Silkauskienė, Kilimoniene, Jakukauskienė, A. Kinderienė, K. Žiziūniene, Rašienė, Leksas (torontietis).

Po puse dolerio aukavo: Z. Vilimienė, J. Zabieliene, A. Rokienė, J. Mickus, Janulaityte, Talalyte, O. Matuzienė, A. Kavaliauskienė, Bernotavičienė, J. Milienė, M. Vilimienė, M. Andriulionienė, K. Dvilaitienė, J. Silkauskienė, M. Mickuvienė, F. Žemaitis, S. Balsienė. Trys desimts centų aukavo: M. Jakuvienė.

Labdaringa Moterų cekcija, visiems ir visoms aukavusiems tariame sirdingiausiai aciū.

KARO NELAIMĖS

Kaip kiekvienas karas, taip ir šis prazūdis milijonus nekaltų gyvybių, kurios buvo ir bus sunku apskaičiuoti. Tą skriaudą pajus didžiosios valstybės, o dar skaudžiau jaus, mažosios tautos.

Bet, didžiausi ir skaudžiausi sielvarta, pergyvens motinos, kurių sunus liks amžinai palaidoti karo lauke, arba griš paliegaliais; be sveikatos visam amžiui.

Motinoms gal bus teikiama pašalpa, jos bus dekaruojamos garbės ženklais, bus statomi paminklai. Bet palyginus visa tai, reiks motinai tik menkuti krisla su jos sunaus gyvasties ar sveikatos netekimu. Karo nelaimių padaryta zaisda, motinos sirdyje pilnai užgyti, tur būt niekada's nebegales.

Kuo karas ilgiau tesis, tuo daugiau ir daugiau jis pasiims auķų ir iš mūsų netaip jau skaitlingos lietuvių tautos. Štai kiek laiko tam atgal, A. Stankienė yra gavusi pranesimą, (Galutinai dar nepatvirtinta) kad jos sunus yra žuves, ruošiantis prie Sicilijos mūsų, priešo tarpedai užgavus tą laivą, kurieme jis buvo.

Ta suprantame visi, kaip tokia žinia skaudžiai sukrečia artimųsčius, o ypač motiną, kury visās viltis deda, auklėdama sūnų tureti paguoda senatvėje. O stai, jo jau nėra!

Tačiau nereikia žmogui nustoti vilties, o su tyra sąžine ir kilnia sirdimi aiškiai žiūrėti į ateitį. Laimė nusišypsos žmogui, kartais visai nelauktai ir netikėtai.

Dauguma tur būt sutiksime su tuo: kasdieniniame pilkame gyvenime, daug daugiau sutiksime tokių žmonių, kurių gyvenimas skausmų vingiais yra tankiai išpintas. Tik maža dalis šiame pasaulyje, kuriems visuomet tik saulė šviečia.

O. V-nė.

.....

LIETUVIS NETEKO AKIŲ.

Karys Kunčis (kurio pirma vardo neteko man sužinoti) prisiunte laiska poniai Vilkaitienei, kur pranesama, kad einant kariskąs pareigas, prarado regėjimą ant abiejų akių. Manoma, kad iš užjūrio jis bus parveštas į Kanadą greitū laikū. Kunčis yra kurį laiką gyvenęs Montreale.

.....

MOTERŲ ŽINIAI

K.L.T. Moterų sekcijos susirinkimas, įvyks kas ketvirtas sekmačienis, kiekviena mėnesi, 3 Val. p.p. Vytauto Kliube, 2159 St. Catherine str.

Gerbiamos narės ir simpatikes, prašome lankytis.

Sekantis susirinkimas įvyksta 28 d. šio mėn. 3 v. po Sekcijos Valdyba.

.....

MIRTIS

Šių metų lapkričio 7 d. staigia mirtimi mirė A.A. Apalionija Zubiene, po pirma pavarde - Ramanauskaite.

Paliko didžiausiame nuliūdime vyrą Juozą, penkius sūnus ir dukterį.

Pažymėtina, kad trys sūnūs tarnatija įvairiose dalyse Kanados kariuomenėje.

Lai būna Jai lengva Kanados žemelė.

.....

PRADEJO MOKYTOJAUTI

Buwusi K.L.T. Moterų sekcijos pirmininkė, ponია Juškevičienė, lapk. 8 diena, vėl pradėjo, savo senai paliktą darbą, dirbti, t.y. mokytojauti.

Linkime poniai vėl taip pat pasekmingai darbuotis, kad Jūsų auklėjami studentai būtų pavyzdingais, kaip kad seniau būdavo.

. . . . .
VISI SŪNŪS KARIUOMĖNĖJE.

__ Ponia Jasunienė, kuri gyvena ant Hogan str., jau visi trys sūnus tarnauja kariuomeneje.

Ponia Jasunienės sūnūs, buvo gerai pažystami visiems Montrealo lietuviams, nes tai buvo gražioje lietuviškoje dvasioje išauginti ir ypatingai atsizymejo su savo gražiai išlavintais, lietuviskai dainai, balsais.

. . . . .
LAKŪNAS ATOSTOGOSE

Lakūnas Vincas Vopša, buvo parvykęs porai savaitių atostagų. Tai puikus lakūnas, iš ko lietuviai visuomet gali pasididžiuoti turėdami toki šaunu lakūną - savo tautietį.

Vincas turi dar du brolius, kurie labai pasekmingai mokytojauja Montrealo mokyklose.

Visi trys jaunieji Vopšai yra labai puikūs vyrai, kurie niekuomet nesigedina savo tėvų vardo ir niekuomet nesisalina nuo savo tautiečių.

. . . . .
JŪREIVIS ATOSTOGOSE

Po 7 mėnesių plaukiojimo jūreše, gavo atostogų dvidešimts aštuonias dienas, jūreivis Stasys Raustis. 31 d. spalio parvažiavo aplenkyt brolių Juozą, sesutes Onutę ir Bronukę, teipgi savo apekūnus J. O. M. Arlauskus. Jam teko net Anglijoj viešėti.

. . . . .

NELAIMĖS

Vietinė spauda pranešė, kad du mūsų tautiečiai buvo skaudžiai peiliais sužaloti ir nuvesti į ligonines.

Jiems dalyvaujant siūvėjų susirinkime ir iškilus ten vaidams, mėgino perskirti besipesančius italijonus, bet ikaite italijonai nepadarė išimties, kas kaltas, ar kas juos mėgina perskirti.

VESTUVĖS

Jonas Šlekys, kurio giminė yra Montreale, kaž kur Ontarios provincijoje susirado sau meilužę ir ten ruošiasi jau apsivesti. Klebonas Bobinas, jau du kart apšaukė užsakus bažnyčioje.

Gerai Jonai darai, kad apsivesi! Laimingos kloties.

GARNIO DOVANĖLĖS

- Anna ir Petras Čelkiai susilaukė gražų sūneli, kuri pakrikštijo spalio 2 d. - James - Joseph vardais.

- Marė ir Danatas Ylai savo dukrele pakrikštijo 10 d. spalio, kuri gavo: Marina-Bernice-Birutė-Uršula vardus.

- Ona ir Antanas Kreiviai susilaukė pirmagimio sūnaus, kuri pakrikštijo 31 d. Spalio ir kuriam suteikė - Carol - Ann vardus.

Matomai šis svečias buvo ipatingai laukiamas, kad krikštatevius net iš Detroito parsisaukė, kuriais buvo ponai Brazauskai.

- Febronė ir Povilas Petroniai susilaukė labai gražia dukrele, kuria pakrikštijo 7 d. Lapkr. ir davė Philis - Diana vardus.

Mes nuo savės linkeme, visiems jauniems mūsų tautiečiams geros ir labai geros sveikatėlės ir kad užaugę nenutoltumet, nuo savo tėvėlių kalbos ir jų papročių.

Per Gerb. Kun. Prunskio prakalbas, surengtai vakarienei buvo gerasirdzių ponių, kurios ne tik savo darbu prisidejo, bet ir gražia auka. Praeitame numeryje nespėjom sutalpinti tu ponių vardų, tai kiek galint stengiamės nors šiame. Ivaiviais piragais aukavo: O. Kuprevičienė, E. Vopšienė, M. Škudienė, Bagužienė, M. Žemaitienė.

Kitokius produktus aukavo: O. Mažulienė, K. Jasutienė, M. Vilimienė, Bagužis, Loknickienė, M. Duncikienė.

Ž U V Ė S   K A R Y S

13 d. lapkričio, prisirinko skaitlinga minia žmonių, išklaudyti Šv. Misių ir pasimelsti už sielą žuvusio A. + A. kareivio KAZIMIERO STANKAUS, 27 metų amžiaus, kuris pirmą savanorių eilese, išėjo į Kanados karuomenę. Anglijoje išgyveno 4 metus, kur paliko jauną žmoną Zofija Mileriūtę ir sūnelį Kazimiera 8 mėnesiu. Velionis žuvo 5 d. liepos prie Sicilijos, puolimo metu, kuomet jų laivas buvo prieso torpeduotas.

Tėveliai, Kazimieras ir Anastazija Stankai, užpirko egzektivias. Ne vienas graudingai apsiyerke, kuomet Klebonas Kun. J. Bobinas pradėjo laikyti Šv. Misias ir giedoriai graudingai pradėjo giedoti kaip laidotuvių dienoje; prie šoniniu altorių kiti du kunigai laikė Šv. Misias. Visa bažnyčia gražiai apsviesta, altoriai gedulingai papuosti, darė dideliai liudną išpudį.

Vakare į Tėvelių namus, susirinko apie šimtas žmonių pasimelsti už sielą Kazimiero. Sukalbėta rožančius vadovaujant P. Magd. Vilimienei ir kitokios maldos. Baigus maldas visus svečius pavaisino skaniais valgiais ir gėrimais. Tos apeigos už žuvusi Kanados Karžygi ir Tėvelių malonus priėmimas visiems pasiliko neišdildomai atminčiai.

A. + A. Kazimieras paliko didžiausiame nuliūdime Tėvelių, Mamytę, brolių Alfonsa, savo žmoną, sūnelį, draugus ir pažystatamus.

Kanados Lietuvių Taryba ir mylinti laisvę Lietuviai reiskia giliausią užuojautą gerbiamiems Tėveliams, broliui, žmonai ir sūneliui šioj neramoj valandoj.

M. Arlauskaitė.

. . . . .

IŠ D.L.K. VYT. KLUIBO CHORO VEIKIMO

Minėtas choras išikūrė 1936 m., ir per tą laiką daug nuveikė apšvietos-meno darbų. Šis choras ypatingai padarė daug progreso paskutiniaisiais keliais metais. Dėka tam, tenka gabią muzikui, choro mokytojų A. Morkiui, kuris nesigaili savo energijos ir darbo tinkamam choro išlavimui.

Taip pat didelį kreditą reikia duoti choristams, ypatingai moterims, kurios dirbdamos dirbtuvėse ir tą neapsakomai brangų laiką, kurio taip mažai turi, pasvencia meno ir visuomenės darbui. Taip pat ir mūsų jaunuoliai, kurie didžiumoj yra studentai, į knygas ikibę per dienas ir vakarus, savo trumpą laiką nepraleidžia gatvėse, ar kur nors restoranuose, bet aukojasi kultūriniam meno darbui.

Visiems tiems, kurie aukoja savo liuosą laiką apšvietai ir menui, nuo savės teikiu giliausią padėką.

Šimet choras yra užsibrėžęs labai dideliems darbams. Dabartiniu laiku rengiasi pastatyti koncertą, rodos 28 d. lapkričio (November), kuris atrodo bus labai idomus. Ta proga kviečiu visus mylinčius meną arba norinčius darbuotis, prisidėti prie mūsų būrelio, tuomi padėsite jau dirbantiems ir turėsite progos išbandyti savo gabumus. Choristams nevien tenka tik nobodžiai mokintis dainuoti; jie turi progos ir linksmai laiką praleist; ipatingai jaunimui - susirenka būrelis, pasidalina išpužiais, pažėdžia. Na ir kada išsimokina gražus būrelis sutartinai dainuoti publikai, tai ištikrujų, vienas malonumas. Lauksime daugiau bendradarbių!

Choro praktikos įvyksta kiekvieną penktadienį klubo salėje.
2161 St. Catherine st. East.

N.D.

DIDELIS KONCERTAS

KURI RENGIA VYT. KLUBO CHORAS
SIO MĖN. 28 d. 4 val. p.p.

BUS PERSTATOMA:

ČIGONAITE PAMOKE.

2 veiksmų Komedija
pirmu syk Montreale.

DAINUOS DIDELIŲ IR MERGAIČIŲ CHORAI

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI

062881